

ULKOSUOMALAISPARLAMENTTI

UTLANDSFINLÄNDARPARLAMENTET – FINNISH EXPATRIATE PARLIAMENT

**ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN
VIIDENNEN VARSINAISEN
ISTUNNON
10.-11.9.2007
PÄÄTÖSLAUSELMAT**

10 vuotta
år
years

JOHDANTO

Ulkosuomalaisparlamentti perustettiin elokuussa 1997 maailmalla asuvien ulkosuomalaisten yhteiseksi edunvalvonta- ja yhteistyöfoorumiksi. Parlamentti toimii avoimena ja demokraattisena kanavana, jonka kautta ulkosuomalaisten yhteiset päätökset välittyvät Suomen valtiolle ja kansalaisjärjestöille. Lisäksi ulkosuomalaisparlamentin tehtävänä on toimia vaikutuskanavana niin, että ulkosuomalaisten näkökulmat huomioidaan julkishallinnon päätöksenteossa.

Ulkosuomalaisparlamentti kokoontui viidenteen varsinaiseen istuntoonsa ja samalla 10-vuotisjuhla-istuntoonsa Helsingin Finlandia-talossa 10.–11.9.2007. Kymmenen toimintavuotensa aikana ulkosuomalaisparlamentti on johtanut ulkosuomalaisyhteisöt kiinteään ja toimivaan yhteistyöhön keskenään. Ulkosuomalaisparlamentti on avannut yli tuhannelle maailmalle toimivalle ulkosuomalaisyhteisölle mahdollisuuden tuoda äänensä paremmin kuuluviin ja konkreettisella tavalla vaikuttaa niissä asioissa, jotka ovat ulkosuomalaisille tärkeitä. Ulkosuomalaisparlamentti on merkittäväällä tavalla lyhentänyt ulkosuomalaisten ja Suomen välistä etäisyyttä. Syksyllä 2007 ulkosuomalaisparlamentin säännöt oli ratifioinut jo 459 ulkosuomalaisyhteisöä 36 maasta. Ulkosuomalaisparlamentin viidessä varsinaisessa istunnossa on laadittu yhteensä 337 päätöslauselmaa.

Ulkosuomalaisyhteisöt toimittivat parlamentin neljännen varsinaisen istunnon työstettäväksi 82 aloitetta. Sihteeristön yhdistettyä samoja asioita ajavat aloitteet parlamentin käsiteltävänä oli kaikkiaan 59 aloitetta sekä talousvaliokunnan aloite. Aloitteita työstettiin parlamentin yhdeksän pysyvän valiokunnan lisäksi yhdessä ylimääräisessä valiokunnassa, jossa käsiteltiin poliittisia ja virallisia asioita käsitteleviä aloitteita.

Ulkosuomalaisparlamentin edustajat laativat valiokunnissa aloitteista päätöslauselmaesityksiä. Esi-tykset käsiteltiin lopulta parlamentin täysistunnossa, jossa kaikilla edustajilla oli oikeus äänestää päätöslauselmien hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

Ulkosuomalaisparlamentin päätöslauselmat sisältävät toimeksiantoja parlamentin puhemiehistölle ja sihteeristölle, ulkosuomalaisyhteisöihin itseensä kohdistuvia kehotuksia sekä vetoomuksia Suomen valtionhallinnolle ja muille ulkosuomalaisten puolesta työtä tekeville tahoille. Parlamentin puhemiehistön tehtävänä on yhdessä sihteeristön kanssa toteuttaa päätöslauselmien edellyttämää edunvalvontatyötä hyvässä yhteistyössä Suomen valtiovallan sekä muiden yhteistyötahojen kanssa.

Tässä julkaisussa on parlamentti-istunnon käsittelemät 60 päätöslauselmaa taustaselvityksineen. Taustaselvitykset on laatinut Suomi-Seura ry:n henkilökunta.

10 vuotta
år
years

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN VIIDENNEN VARSINAISEN ISTUNNON PÄÄTÖSLAUSELMAT

I	Kansalaisuusasioita koskevat päätöslauselmat	6
II	Kulttuuriasioita koskevat päätöslauselmat	8
III	Nuorisoasioita koskevat päätöslauselmat	10
IV	Opinto- ja koulutusasioita koskevat päätöslauselmat	12
V	Sosiaaliasioita koskevat päätöslauselmat	15
VI	Senioriasioita koskevat päätöslausemat	20
VII	Ulkosuomalaisparlamentin sääntöjä koskevat päätöslauselmat	26
VIII	Talousasioita koskevat päätöslauselmat	27
IX	Tiedotusasioita koskevat päätöslauselmat	28
X	Poliittisia ja virallisia asioita koskevat päätöslauselmat	31
	Ulkosuomalaisparlamentin säännöt	37
	Ulkosuomalaisparlamentin työjärjestys	38
	Jag vill beställa UFP:s resolutioner på svenska	39
	I'd like to order FEP's Resolutions in English	39

I KANSALAIUUSSASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

1. Kansalaisuusilmoituksen hinnan laskeminen tai hinnan poistaminen

Nykyinen kansalaisuuslaki tuli voimaan 1.6.2003. Siinä annettiin entiselle Suomen kansalaiselle ja hänen jälkeläisilleen mahdollisuus saada Suomen kansalaisuus takaisin ilmoituksesta, jos kansalaisuus on menetetty esimerkiksi toisen valtion kansalaisuuden saamisen yhteydessä.

Ulkosuomalaisille suunnattu ilmoitusmahdollisuus rajoitettiin viiteen vuoteen, joten ulkomailla asuvien ilmoitus on pantava vireille viimeistään 31.5.2008. Sen jälkeen kansalaisuusilmoituksen kriteerit kiristyvät niin, että ulkosuomalaisten on käytännössä mahdollista täyttää asumisvaatimukset.

30.6.2007 mennessä yhteensä 8 346 henkilöä on saanut Suomen kansalaisuuden entisenä Suomen kansalaisena tai jälkeläisenä. Ulkosuomalaisparlamentti uskoo, että potentiaalisia ilmoitusmenettelyllä Suomen kansalaisuutta hakevia on yhä paljon. Suurin syy alhaiseen hakijamäärään on se, että ilmoituksen hinta on liian korkea. USP vetoaa täten edelleen, että ilmoituksen hinta laskettaisiin.

Tällä hetkellä kansalaisuusilmoitusmaksu on 240 euroa ja alaikäisiltä sekä sotalapsilta 100 euroa.

Sisäasiainministerin asetuksessa ulkomaalaisviraston maksullisista suoritteista todetaan, että kansalaisuus suoritteista peritään omakustannusarvoa alempi kiinteä käsittelymaksu. Koska ulkomailla toimivat edustustot tekevät alustavan tarkistuksen todistusten ja liitteiden oikeellisuudesta ja riittävydestä, ulkomaalaisvirastolta säästyy edustustojen esitöiden ansiosta suuri työmäärä ja siten myös rahaa. Tästä esityöstä edustustot eivät peri maksua. Näin ollen ulkomaalaisviraston käsittelymaksu ei vastaa todellisia käsittelykustannuksia.

Ulkosuomalaisten mielestä on kohtuutonta, että ulkomailla asuvat suomalaiset joutuvat maksamaan näin suurta maksua kansalaisuus oikeudesta. Esimerkiksi Ruotsissa vastaavasta menettelystä veloitettiin vain nimellinen maksu, noin 50 euroa.

Hyväksyessään uuden kansalaisuuslain eduskunta tunnusti, että ulkosuomalaiset kuuluvat suomalaiseen yhteiskuntaan. Suomen kansalaisuus on heille siten subjektiivinen oikeus, kuten se on myös Suomessa asuville suomalaisille.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti korostaa ulkosuomalaisten subjektiivista oikeutta Suomen kansalai-

suuteen ja esittää kansalaisuusilmoitusmaksun poistamista tai huomattavaa alentamista nimelliselle tasolle, jotta useammilla ulkosuomalaisilla olisi realistinen mahdollisuus saada Suomen kansalaisuus ilmoitusmenettelyllä.

2. Kansalaisuus myös isovanhempien perusteella

Uusi kansalaisuuslaki tuli voimaan 1.6.2003. Se sallii monikansalaisuuden. Kansalaisuuden palauttaminen entisille Suomen kansalaisille ja heidän lapsilleen sekä näiden ala-ikäisille lapsille on mahdollista ilmoitusmenettelyllä viiden vuoden siirtymäajan aikana. Lapsi voi saada kansalaisuuden kuitenkin vain, jos hän on hakijan huollossa ja hänelle haetaan kansalaisuutta samalla ilmoituksella kuin päähakijalle, eli nykyiselle tai entiselle Suomen kansalaisen jälkeläiselle.

Monet aikoinaan Suomen kansalaisuutensa menettäneet ovat jo iäkkäitä tai jopa kuolleita. Heidän lapsenlapsensa ovat jo täysikäisiä, mutta he kokevat vanhempiensa ja isovanhempiensa kautta olevansa suomalaisia. Samassa perheessä saattaa tämän ikärajan takia myös syntyä tilanne, jossa saman vanhemman lapset ovat eriarvoisessa asemassa kansalaisoikeuksiinsa nähden: täysi-ikäinen lapsi ei saa Suomen kansalaisuutta kun taas nuoremmat sisaret saavat.

Lain muuttaminen lisäisi nuorten Suomen kansalaisuutta hakevien määrää, joka taas olisi Suomen valtiolle hyödyksi mm. työnperäisen maahanmuuton kannalta ja johtaisi nuorten kasvavaan kiinnostukseen Suomea kohtaan.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että kansalaisuuslakia muutettaisiin siten, että myös yli 18-vuotiaat, kolmannen polven suomalaiset saisivat isovanhempiensa Suomen kansalaisuuden perusteella Suomen kansalaisuuden ilmoitusmenettelyllä.

3. Sotalapsille ilmainen kansalaisuusilmoitus

Kansalaisuuslaki, joka tuli voimaan 1.6.2003, sallii entisille Suomen kansalaisille mahdollisuuden saada takaisin menetetty kansalaisuus ns. ilmoitusmenettel-

yllä. Viiden vuoden siirtymäajan aikana tämä mahdollisuus koskee myös ulkomailla asuvia entisiä Suomen kansalaisia ja heidän jälkeläisiään.

Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 2007 kunniaksi ulkosuomalaisparlamentin puhemieshistö teki vetoituksen sisäasiainministerille, jotta aiempien kansalaisuuslakien pohjalla Suomen kansalaisuutensa menettäneet sotaveteraanit saisivat Suomen kansalaisuutensa takaisin veloituksetta. Tämä toteutui 14. 12. 2006 Ulkomaalaisviraston uuden maksuasetuksen kautta, jossa todetaan, että hakijalta, joka osoittaa osallistuneensa palvelukseen kutsuttuna, määrätynä tai vapaaehtoisena Suomen armeijassa vuosina 1939-1945 käytyihin Suomen sotiin, ei maksua peritä.

Kun uusi laki aikoinaan astui voimaan ja ilmeni, että kansalaisuusilmoitusmaksu olisi niinkin korkea kuin 300 euroa, moni sotalapsena kansalaisuutensa menettänyt koki hinnan olevan kohtuuton. Maksu onnistuttiinkin alentamaan 100 euroon. Suuri osa sotalapsista on menettänyt Suomen kansalaisuutensa tahtomattaan ja vaikeiden olosuhteiden johdosta. Suomen kansalaisuuden saaminen takaisin ilmaiseksi olisi sopiva osoitus sotalapsille, että Suomen valtio ei ole unoh- tanut heitä ja heidän kohtaloaan. Tämän johdosta suomalaiset sotalapset ovat sitä mieltä, että sotien veteraanit tulisi tässä yhteydessä rinnastaa heihin.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että sotalapsena Ruotsissa, Tanskassa tai Norjassa toisen maailmansodan johdosta olleet saisivat Suomen kansalaisuutensa takaisin veloituksetta.

4. Ilmoitusmenettelyn jatkaminen viidellä vuodella

Nykyisessä kansalaisuuslaissa annetaan entiselle Suomen kansalaiselle mahdollisuus saada Suomen kansalaisuus takaisin ilmoituksesta, jos hän on menettänyt sen esimerkiksi saadessaan toisen valtion kansalaisuuden (29 §). Tämän lisäksi siirtymäajan ai-

kana entinen Suomen kansalainen ja myös hänen jälkeläisensä voivat saada Suomen kansalaisuuden ilmoituksella, vaikka he eivät täytä lain vaatimaa asuinpaikkavaatimusta. Siirtymäaika rajoitettiin viiteen vuoteen, eli se loppuu 31.5.2008.

Tämän jälkeen siis entinen Suomen kansalainen (29 § ja 30 §) sekä Suomen kansalaisuuden omaavan isän lapsi voi vielä saada Suomen kansalaisuuden takaisin ilmoituksella, mutta kiristynein ehdoin. Samoin poistuu entisen Suomen kansalaisen jälkeläisen yleinen mahdollisuus hakea Suomen kansalaisuutta. Nämä kiristyneet ehdot tarkoittavat, että valtaosan ulkosuomalaisista on mahdotonta hakea Suomen kansalaisuutta ilmoitusmenettelyllä, koska asumispaikka- vaatimukset eivät tätä mahdollista.

Ulkosuomalaisparlamentti katsoo ensinnäkin, että ulkosuomalaisille tulisi turvata samanlainen oikeus Suomen kansalaisuuteen kuin Suomessa asuville entisille Suomen kansalaisille. Toiseksi ulkosuomalaisparlamentti katsoo, että viiden vuoden siirtymäaika on liian lyhyt aika siirtymäajan ilmoitusmenettelymahdollisuudelle. Tiedotus ulkosuomalaisille, ilmoituksen korkea hinta ja mahdolliset selvitykset ja hakemukset omassa asuinmaassa vaikuttavat siihen, että prosessi Suomen kansalaisuuden takaisinhakemisessa voi viedä vuosia. Lisäksi oikeus menetettyyn kansalaisuuteen ei voi perustua aikarajoituksiin.

Tämän takia ulkosuomalaisparlamentti esittää, että siirtymäaikaa pidennettäisiin tai siirtymäajan ilmoitusmenettelykriteerit jäisivät voimaan ilman aikarajaa. USP uskoo, että potentiaalisia hakijoita on maailmalla vielä paljon. Tulevaisuudessa Suomi tarvitsee jokaisen kansalaisensa, ja siksi on Suomen etu, ettei ulkosuomalaisia suljeta tämän kansalaisuusilmoituksen ulkopuolelle. Lakimuutos voidaan nähdäksemme tehdä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä, joten se ehdittäisiin saada muutettua ennen nykyisen määräajan umpeutumista.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että kansalaisuuslaissa määrätty siirtymäaika poistetaan kokonaan tai sitä jatketaan viidellä vuodella.

II KULTTUURIASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

5. Valtionapua siirtolaisuusmuseon työntekijöiden palkkaan

Suomi on niitä harvoja maita, jossa ei ole ollut siirtolaisuusmuseota. Nyt on Seinäjoen kaupungissa käynnistynyt Suomen Siirtolaisuusmuseon toiminta. Esineistöä on virrannut eri puolilta maailmaa ja lisää on tiedossa.

Aloitteen tekijät esittävät, ettei toiminta jäisi yksinomaan Seinäjoen kaupungin ja Siirtolaisuusmuseo-hanketta tukevan Siirtolaisuusinstituutin varaan. Hankkeelle tarvitaan Suomen valtion ja opetusministeriön tukea ottamalla kahden Siirtolaisuusmuseon työntekijän palkkaus valtion museolle tarkoitetun palkka-avustuksen piiriin (47 % palkasta).

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti kannattaa esitystä kahden työntekijän palkkaamisesta Siirtolaisuusmuseon ja kehottaa puhemiehistöään pikaisesti lähettämään opetusministeriöön hanketta puoltava kannanotto. Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa ulkosuomalaisjärjestöjä tukemaan museon toimintaa liittymällä sen tukiyhdistyksen jäseneksi sekä kartuttamaan museon kokoelmia lahjoittamalla esineitä.

6. Ulkosuomalaisten kirjallisuuden markkinointi

Aloitteen tekijät ehdottavat, että ulkosuomalaisparlamentti antaa puhemiehistön tehtäväksi kartoittaa Suomessa olevia markkinointikanavia ja rahoituslähteitä markkinoinnin toteuttamiseksi, jotta ulkosuomalaista kirjallisuutta voitaisiin markkinoida ja levittää kaikille suomenkielisille ja eri maissa asuville ulkosuomalaisille.

Sihteeristö huomauttaa kuitenkin, että ulkosuomalaisparlamentin puhemiehistön rooli on erilainen, eikä sillä ole resursseja Suomessa olevien markkinointimahdollisuuksien kartoittamiseen. Sen sijaan sihteeristö on kartoittanut Suomessa kirjallisuudelle avustuksia myöntäviä tahoja.

Kustantamot myöntävät markkinointitukea painamilleen kirjoille. Lisäksi opetusministeriön internet-sivulla on vuonna 2005 päivitetty selvitys kirjallisuuden tukimuodoista Suomessa: http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2000/kirja_suomessa_tekijoista_lukijaan_kir-

ja-alan_tukitoimet_ja_?lang=fi. Myös Suomalaisen kirjallisuuden seuran kotisivulta löytyy linkki apurahoista, joita myönnetään kirjallisuuden tukemiseen: <http://www.finlit.fi/fili/fi/tuet/muuttuet/muita.html>).

Taiteen keskustoimikunnan (TKT) internetsivuilta www.taiteenkeskustoimikunta.fi on mahdollisuus hakea erilaisia tukia, mm. kirjallisuuteen, elokuvafestivaaleihin, lastenkulttuuriin, näyttämö- ja säveltaiteeseen. Toimisto sijaitsee Kruununhaassa Helsingissä (käyntiosoite on Maneesikatu 7) ja on avoinna arkisin klo 8:00-16:15. TKT:n puhelinnumero on +358-(0)9-1607 7921 ja yleissähköposti: tkinfo@minedu.fi. Esimerkiksi kaunokirjallisuuden harrastuksen, tuntemuksen ja saatavuuden edistämiseen myönnettäviä apurahoja annetaan kaunokirjallisuuden yleistä harrastusta, tuntemusta ja saatavuutta edistäviin hankkeisiin. Näitä ovat kirjailijavierailuihin, tapahtumiin ja lukemisharrastuksen edistämiseen liittyvät hankkeet. Avustuksia myöntäessään TKT kiinnittää erityistä huomiota alueellisiin ja muihin eroihin, jotka voivat olla esteenä kaunokirjallisuuden saatavuudelle.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa kaikkia ulkosuomalaisia kirjallisuuden julkaisijoita olemaan yhteydessä Taiteen keskustoimikuntaan, josta annetaan tietoa niin yksityisille taiteenharjoittajille kuin yhdistyksillekin. Ulkosuomalaisparlamentti pyytää sihteeristöään selvittämään miten ulkosuomalaista kirjallisuutta voitaisiin markkinoida Suomessa ja ulkosuomalaisten keskuudessa.

7. Kansainvälisiä musiikkileirejä nuorille

Finlandia Foundation tutkii parhaillaan mahdollisuuksia järjestää/pilotoida musiikkikesäleiri. Leiri järjestettäisiin ensimmäisen kerran Salolammella Concordia Collegessa, Minnesotassa, Yhdysvalloissa. Leirille voitettaisiin sekä ulkosuomalaisnuoria että kansainvälisiä nuoria tutustumaan Suomen erinomaiseen musiikkikasvatukseen ja -kulttuuriin. Tavoitteena olisi tulevaisuudessa laajentaa hanketta Suomi-koulujen verkoston kaltaiseksi Suomi-musiikkileirien järjestelmäksi.

Aloitteen tekijät toivovat Suomen asianomaisilta opetus- ja muilta viranomaisilta tähän hankkeeseen voimakasta tukea. Aloitteen tekijöiden mukaan tämä olisi erinomainen tapa edistää suomalaista musiikillista osaamista, lisätä kiinnostusta Suomea kohtaan

nuorten keskuudessa sekä Suomi-tietoutta ylipäänsä.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa suunnitteilla olevan ulkosuomalaisnuorten musiikkileirin järjestäjiä ottamaan yhteyttä Taiteen keskustoimintaan ja Suomi-Seuraan, joka jakaa opetusministeriön ulkosuomalaistoimintaan myöntämän avustuksen. Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa opetusministeriötä ja muita suomalaisen musiikin tiedotuksesta vastaavia tahoja (mm. Suomalaisen musiikin tiedotuskeskusta) olemaan musiikkileirihankkeessa yhteydessä Finlandia Foundationiin.

8. Ascoli Picenon suomenkielisen leirikoulun taloudellinen tukeminen

Suomitupa on noin 80-jäseninen yhdistys, joka on perustettu vuonna 2004 toiminaan Ascoli Picenon Suomenkielisen Leirikoulun kannatusyhdistyksenä. Sen pääpaikka on Italiassa, Ascoli Picenon kaupungissa.

Leirikoulu on järjestetty usean vuoden ajan (vuodesta 2003), ja sen ohjelmaan kuuluvat Suomen kielen ja kulttuurin opetus. Vuonna 2007 leiri järjestettiin poikkeuksellisesti Suomessa nuorten kansainvälisyyskasvatusta painottaen.

Vastaavia leirikouluja järjestetään mm. muualla Italiassa, Saksassa ja Yhdysvalloissa. Aloitteen tekijät toivovat, että USP esittää opetusministeriölle, että se myöntäisi valtionapua Ascolin Picenon leirikoulun toteuttamiseen.

Suomen valtio tukee ulkosuomalaisjärjestöjä, niiden julkaisuja ja ulkosuomalaismediaa vuosittain 250 000 eurolla, jotka kanavoidaan Suomi-Seura ry:n jaksamina apurahoina. Järjestöapurahoja myönnetään hankkeisiin, ei vuosittaiseen varsinaisen toiminnan tukemiseen. Apurahan myöntäminen tiettyyn hankkeeseen edellyttää aina, että rahoitusta on saatu myös muualta. Apuraha voidaan yleensä myöntää korkeintaan 50 % hankkeen kuluista. Tukemalla erikseen perusteltuja hankkeita pyritään nimenomaan siihen, että ne voidaan toteuttaa ilman että ne verottavat kohtuuttomasti järjestön varsinaiseen toimintaan tarkoitettuja varoja.

Yksittäisen järjestön asettaminen erityisasemaan rikkoi kuitenkin niitä tasavertaisuuden sääntöjä, joita Suomi-Seura noudattaa jakaessaan apurahoja.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa ulkosuomalaisjärjestöjä kääntymään apuraha-asioissa Suomi-Seuran puoleen, joka jakaa opetusministeriön sen kautta kanavoimat apurahat ulkosuomalaistoimintaan.

9. Julkaisu Vladimir Mirenkovin inkeroskielen ja venäjän kielen lauluja ja runoja

Inkeriläisiä eli inkerinsuomalaisia ovat Suomesta lähtöisin olevat, suomen kielen murteita puhuvat. Inkeri kuului Ruotsiin vuosina 1617-1721 ja suomenkielinen väestö muutti Inkerinmaalle pääasiallisesti Ruotsin valtan aikana.

Inkerioiset (ven. izhorit) ovat oma kansa, joka on Inkerinmaan kantakansa. Inkerikot eli inkerioiset menivät Inkeriin suomalaisia huomattavasti aikaisemmin, samoin kuin toinenkin suomalais-ugrilainen kansanryhmä, vatjalaiset.

Inkerin Liitto tukee mahdollisuuksien mukaan inkerioisia ja vatjalaisia. Lisäksi sillä on tietoja muista pienkansoista tukevista organisaatioista.

Aloitteen tekijä toivoo taloudellista tukea julkaisuun inkeroskielillä.

(Vrt. ulkosuomalaisparlamentin päätöslauselma 20/2005, jossa on todettu, että inkerosasiat eivät kuulu ulkosuomalaisparlamentin toimipiiriin)

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa aloitteen tekijää kääntymään vastaavissa aloitteissa Inkerin Liiton Pietarin-osaston ja Suomalais-ugrialaisten kansojen liikkeen puoleen neuvojen saamiseksi avustasioissa.

10. Ruotsissa asuville suomenruotsalaisille samat vähemmistöoikeudet kuin suomenkielisillekin ruotsinsuomalaisille

Suomessa lasketaan suomenruotsalaisia olevan lähes 300 000, eli 5,6 % väestöstä. Suomesta Ruotsiin muutaneista on suomenruotsalaisia suhteessa paljon enemmän kuin suomea puhuvia. Ruotsissa ensimmäisen polven suomalaisista 25 %:lla, eli noin 70 000:lla on ruotsi äidinkielenään. He muodostavat näin yhden suurimmista etnisistä ryhmistä, jolla ei ole ruotsinruotsalaista etnistä taustaa.

Suomenruotsalaiset ovat osallistuneet ulkosuomalaisparlamentin työskentelyyn sen perustamisesta lähtien, ja yksi sen varapuhemiehistä edustaa maailmalla asuvia suomenruotsalaisia.

Ruotsissa asuvat suomenruotsalaiset vaativat, että he saavat samat vähemmistöoikeudet kuin suomenkielisetkin suomalaiset ovat saaneet Ruotsissa ja ehdottavat, että ulkosuomalaisparlamentti esittää Ruotsin hallitukselle sanan "sverigefinnar" muuttamista Ruotsin laissa sanaksi "sverigefinländare".

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti tukee suomenruotsalaisia ja heidän oikeuksiaan käyttäen vapaasti äidinkieltään ja harrastaa omakielistä kulttuuriaan. Se kehottaa puhemiehistöään lähettämään Ruotsin hallitukselle vetoomuksen sanan "sverigefinnar" muuttamiseksi Ruotsin laissa sanaan "sverigefinländare" sekä vähemmistöaseman antamiseksi Ruotsissa asuville suomenruotsalaisille.

11. Ruotsissa asuville suomalaisille oikeus omaan kieleen koko maassa

Ruotsissa asuu noin 450 000 ensimmäisen tai toisen polven ruotsinsuomalaista. Heistä noin 250 000 käyttää suomea päivittäin.

Alle 35-vuotiaista ruotsinsuomalaisista suurin osa on syntynyt Ruotsissa. Ruotsinsuomalaiseksi tilastoidaan henkilö, joka on syntynyt Suomessa tai jonka vanhemmista ainakin toinen on syntynyt Suomessa.

Ruotsinsuomalaisia asuu jokaisessa Ruotsin kunnassa. Suurimmat suomalaisväestöt löytyvät Tukholmasta, Göteborgista ja Eskilstunasta. Suomen kieltä on puhuttu Ruotsissa jo vuosisatoja, ja Ruotsi ja Suomi olivat vuoteen 1809 asti yhteinen valtio. Tukholman suomalainen seurakunta perustettiin 1533, ja suomea puhuttiin 1500-luvulla Mälarinlaaksossa. Suomalaiset ovat siis Ruotsissa historiallinen etninen vähemmistöryhmä.

Vuodesta 1999 lähtien on Ruotsissa ollut laki kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä, muun muassa suomalaisista ja suomen kielestä. Lakia sovelletaan nyt vain viiden Pohjois-Ruotsin kunnan (Haaparannan, Kiirunan, Jällivaaran, Pajalan ja Övertorneån) hallintoalueella. Näissä kunnissa asukkaat voivat kunnallisten ja valtiollisten viranomaisten kanssa asioida suomen kielellä ja meänkielillä.

Tämän jälkeen on tehty uusi selvitys ja osamietintö Oikeus omaan kieleen SOU 2005:40. Siinä on ehdotus hallintoalueen laajentamiseksi Tukholman, Uppsalan, Södermanlandin ja Västmanlandin kaikkiin kuntiin. Myös tämän jälkeen laki koski vain virallisen kielellisen vähemmistön vähemmistöä, noin 47 %:ia kaikista suomenkielisistä koko maassa.

Ruotsinsuomalaiset vetoavat Ruotsin hallitukseen hallintoalueen laajentamiseksi koko Ruotsiin, ja he toivovat ulkosuomalaisparlamentin tukea vetoomukselle, joka esitetään Ruotsin hallitukselle. Se on vetoisuus oikeudesta omaan kieleen koko Ruotsissa.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti tukee kaikkien ruotsinsuomalaisten vaatimuksia heidän vähemmistöasemansa vahvistamiseksi ja laajentamiseksi Ruotsissa. Se kehottaa puhemiehistöään lähettämään Ruotsin hallitukselle kirjeen, jossa yhdyttään ruotsinsuomalaisten vetoomukseen oikeudesta omaan kieleen kaikkialla Ruotsissa ja oikeudesta vähemmistökielilain suojaan koko maassa.

III NUORISOASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

12. Erityiskoulutusohjelmat ulkosuomalaisille CIMOn kautta

Yliopisto- ja korkeakouluopiskelijat sekä ammatillisessa koulutuksessa olevat voivat hakea vaihto-opiskelijaksi ulkomaille erilaisten opiskelijavaihto-ohjelmien kautta tai omatoimisesti. Opiskelija voi hakea Suomeen vaihtoon, jos hänen korkeakoulunsa on tehnyt sopimuksen opiskelijavaihdosta suomalaisen yhteistyökumppanin kanssa. Tällöin myös edellytetään, että opiskelija voi lukea ulkomailta suoritetut opinnot osaksi kotimaista tutkintoaan.

Yleensä Suomeen tulevat vaihto-opiskelijat suorittavat opintojaan englanniksi, mutta riittävästi suomea tai ruotsia osaava opiskelija voi aina neuvotella kohdeyliopistonsa kanssa mahdollisuudesta opiskella suomen tai ruotsin kielellä.

CIMO:n ylläpitämille Discover Finland -verkkosivuille <http://finland.cimo.fi> on koottu kattavasti tietoa

mahdollisuuksista tulla Suomeen opiskelemaan ja harjoittelemaan. Sivuilta löytyy tarkemmin tietoa muun muassa Euroopan unionin elinikäisen oppimisen (LLP eli life Long Learning Programme) ohjelmasta, jonka alaohjelmista tunnetuimmat ovat korkea-asteen koulutuksen opiskelija-/harjoittelijavaihtoja tukeva Erasmus-ohjelma ja Leonardo-ohjelma, joka on vastaava ammatillisen perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen liikkuvuutta edistävä ohjelma. Näihin ohjelmiin voivat osallistua EU-jäsenmaat sekä Norja, Islanti, Liechtenstein ja Turkki.

Erasmus-ohjelman kautta Suomeen tuli lukuvuonna 2005-2006 lähes 6000 vaihto-opiskelijaa. Erasmus Mundus External Cooperation Window on uusi opiskelija- ja opettajaliikkuvuutta edistävä ohjelma EU-maiden ja 24 kolmannen maan välillä: Marokko, Tunisia, Algeria, Egypti, Israel, Palestiinalaishallinto, Jordania, Syyria sekä Libanon, Venäjä, Georgia, Armenia, Azerbaidžan, Kazakstan, Tajikistan, Uzbekistan, Turkme-

nistan, Kirgisia, Ukraina, Moldova sekä Valko-Venäjä, Yemen, Iran ja Irak. Lisäksi EU:lla on ohjelmia Kanaan, Australian, Yhdysvaltojen ja Uuden-Seelannin kanssa.

Suomessa yliopistot ja korkeakoulut järjestävät mahdollisuuksien mukaan Erasmus-opiskelijoille intensiivisen suomen ja ruotsin kielen alkeis- tai jatkotason kielivalmennuskurssin (Erasmus Intensive Language Courses, EILC). Kielikurssin jälkeen Erasmus-opiskelijat aloittavat 3–12 kuukauden mittaisen opiskelunsa jossakin suomalaisessa korkeakoulussa. Suomessa näiden intensiivikurssien kysyntä ylittää selvästi tarjonnan.

CIMO myöntää ja välittää apurahoja ulkomaisille korkeakouluopiskelijoille opintoihin, jatko-opiskeluun sekä opetus- ja tutkimustyöhön Suomeen. CIMOn hallinnoimien kansallisten apurahaohjelmien kautta Suomeen saapuu vuosittain yli 500 ulkomaista stipendiä.

Painopistealueet ovat Euroopan unionin ulkopuoliset maat, erityisesti Venäjä. CIMO rahoittaa Suomen ja Venäjän lähialueiden korkeakoulujen FIRST (Finnish Russian Student Exchange Programme) verkosto-ohjelmaa, jolla tuetaan opettaja- ja opiskelijaliikkuvuutta. CIMO tukee myös suomen kielen ja suomalaisen kulttuurin opetusta ulkomaisissa yliopistoissa ja järjestää suomen kielen opiskelijoille harjoittelupaikkoja Suomessa (Suomea Suomessa -harjoitteluojelma).

Fulbright Center (Suomen ja Yhdysvaltain opetusalan vaihtotoimikunta / FUSEEC) on yksityinen asiantuntija- ja palveluorganisaatio, jonka tehtävänä on edistää kansainvälistä vuorovaikutusta Suomen ja Pohjois-Amerikan välillä korkeakoulutuksen alueella. Fulbright Center myöntää stipendejä muun muassa Suomeen saapuville amerikkalaisille ylemmän (Master's Degree) tai alemman (Bachelor's Degree) korkeakoulututkinnon suorittaneille jatko-opiskelijoille. Osa stipendeistä rahoitetaan yhteistyössä CIMOn sekä Helsingin yliopiston kanssa. Lisätietoja: www.fulbright.fi

NORDPLUS (Nordiskt Program för Lärare, Utbildningssökande och Studerande) on Pohjoismaiden ministerineuvoston stipendijärjestelmä opetusalan pohjoismaisen yhteistyön ja korkeakouluopiskelijoiden ja -opettajien liikkuvuuden lisäämiseksi. Ohjelman kautta pohjoismaiset korkeakouluopiskelijat voivat hakea opiskelijastipendejä toisessa Pohjoismaassa tapahtuviin 1-12 kuukauden opintoihin tai harjoitteluun. Lisätietoja ja yhdyshenkilölistat on osoitteessa www.siu.no/nordplus

Korkeakouluilla ja ammatillisilla oppilaitoksilla voi olla omia vaihtosopimuksia, joita kannattaa selvittää oman oppilaitoksen kautta.

Opiskelijan on myös mahdollista hankkia opiskelupaikka itse. Tällöin hänen on itse etsittävä tietoa pääsyyvaatimuksista, hakumenettelystä, hankittava opiskelupaikka, vakuutukset, asunto, selvitettävä ulkomaanopintojen korvaavuudet omassa tutkinnossa jne. Tutkinnon tai sen osan suorittaminen ulkomailla vaatii siis runsaasti omatoimisuutta ja hyviä pohjatietoja, ja opiskelija vastaa tällöin itse kaikista kustannuksista.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti ehdottaa opetusministeriölle, että vaihto-opiskelijoille suunnattujen intensiivisten suomen ja ruotsin kielen alkeis- ja jatkotason kielivalmennuskurssien resursseja lisätään. Täten Suomeen opiskelemaan tulevien ulkosuomalaisten vaihto-opiskelijoiden mahdollisuudet opiskella suomen tai ruotsin kielellä, niin halutessaan, paranevat.

13. Ulkosuomalaisopiskelijoille minimiasumistuki Suomessa tapahtuvaan opiskeluun

Opintotuki on Suomen valtion maksama tuki, jolla rahoitetaan oppivelvollisuuden eli peruskoulun jälkeisiä opintoja toisella asteella (ammattikoulu tai lukio) ja korkeakouluissa. Opintotukea voi saada Suomen kansalainen tai pysyvästi Suomessa asuva ulkomaalainen korkeakoulututkinnon suorittamiseen, ammatilliseen peruskoulutukseen, ammatilliseen lisä- ja täydennyskoulutukseen, lukion oppimäärän suorittamiseen (ei koske aikuislukio-opintoja) ja muihin erikseen määriteltyihin opintoihin.

Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä, ateriatuesta ja opintolainan valtiontakauksesta.

Opintotuen piiriin kuuluvat opinnot, jotka ovat tutkintoon johtavia tai ammatillista koulutusta. Tuettavien opintojen on oltava päätoimisia, ja niiden on kestettävä yhtäjaksoisesti vähintään kaksi kuukautta.

Opintotuki on tukea opiskelun ajaksi ja sen myöntämisen perusteina ovat hakijan opintomenestys ja taloudellisen tuen tarve. Opintotukea maksetaan 17 vuotta täyttäneille henkilöille. Opintotuessa on tulorajat, ja esimerkiksi ulkomailta saadut apurahat ja tulot otetaan huomioon opintotukea maksettaessa, jos vastaanlainen tulo Suomessa saatuna olisi veronalainen. Opintotukea ei myöskään myönnetä jos hakija esim. saa vieraan valtion opintotukea.

Opiskelija voi hakea opintotuen asumislisää, jos hän asuu vuokra-, asumisoikeus- tai osaomistusasunnossa. Asumislisä myönnetään vain opiskelukuukausilta opiskeluajan asuntoon. Asumislisä on henkilökohtainen ja se on verotonta tuloa. Opiskelijan omat ja samassa asunnossa asuvan avio- tai avopuolison tulot vaikuttavat oikeuteen saada asumislisää. Samoin vanhempien tulot voivat vaikuttaa opintorahan ja asumislisän määrään.

Opintotuesta löytyy kattavasti tietoa Kelan kotisivuilta www.kela.fi (opiskelijalle) ja opintotukiesitteestä.

Yleinen asumistuki on asumisperusteinen sosiaaliturvaetus, johon ovat oikeutettuja Suomessa vakinaisesti asuvat tai asuvaksi katsottavat henkilöt. Oikeus asumisperusteiseen sosiaaliturvaan on kansalaisuudesta riippumaton.

Suomessa asumista koskevat määräykset on koottu asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädän-

nön soveltamisesta annettuun lakiin. Suomeen muuttavalla henkilöllä on oikeus asumisperusteiseen sosiaaliturvaan maahantulosta alkaen, jos hän aikoo jäädä asumaan Suomeen.

Henkilön katsotaan asuvan Suomessa, jos hänellä on täällä varsinainen asunto ja koti ja hänen katsotaan pääasiallisesti oleskelevan maassa. Myös henkilön yksilölliset olosuhteet, kuten perhe- ja sukulaisuhteet tai työpaikka ovat merkityksellisiä.

Yleensä henkilön katsotaan muuttavan pysyvästi maahan, jos hän on paluumuuttaja tai hän on aiemmin kuulunut Suomen sosiaaliturvan piiriin ja hän muuttaa takaisin Suomeen ja hänellä on aikomus jäädä Suomeen asumaan.

Suomen kansalaisuus ei yksistään riitä osoittamaan, että henkilö on muuttanut vakituisesti asumaan Suomeen.

Maassa oleskelua pidetään tilapäisenä, jos henkilö on tullut Suomeen lyhyeksi määräajaksi ja yleensä myös silloin, jos hän on tullut maahan pelkästään opiskelutarkoituksessa. Asumistuesta on kattavasti tietoa Kelan kotisivuilla www.kela.fi ja Asumiseen tukea -esitteessä.

Ulkosuomalaisparlamentin kolmannessa varsinaisessa istunnossa vuonna 2002 laadittiin päätöslausel-

ma (numero 11) opintotuen myöntämisestä ulkosuomalaisille myös muihin kuin tutkintoon johtaviin opintoihin Suomessa (esim. vaihto-opiskelijoille). Opetusministeriö kommentoi päätöslauselmaa toteamalla, että Suomessa opintotukea myönnetään vain tutkintoon johtaviin opintoihin. Myös neljännessä varsinaisessa istunnossa vuonna 2005 käsiteltiin kahta sisällöltään vastaavaa opintotukeen liittyvää aloitetta, joihin ulkosuomalaisparlamentti päätti olla ottamatta kantaa (pätöslauselma numero 14).

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti toteaa, että Suomen kansalaisella on oikeus saada opintotukea Suomessa tapahtuviin opintoihin, jotka täyttävät tuen myöntämisen ehdot, vaikka hän ei ole aikaisemmin asunut Suomessa. Opiskelija voi hakea opintotuen asumislisää, jos hän asuu vuokra-, asumisoikeus- tai osaomistusasunnossa. Tilapäisesti Suomessa oleskeleva ei voi saada asumisperusteisia sosiaaliturvaetuuksia, joihin yleinen asumistuki kuuluu. Ulkosuomalaisparlamentti päätti olla ottamatta kantaa aloitteeseen.

IV OPINTO- JA KOULUTUSASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

14. Suomi-koulujen tulevaisuus on turvattava

Suomi-koulujen määrä on lisääntynyt huimasti viimeisten viidentoista vuoden aikana. Niitä on noin 150 eri puolilla maailmaa, ja niissä on ollut oppilaita viime vuosina 4 000 - 5 000. Suomi-kouluja toimii ainakin 30 maassa.

Opetusministeriö on myöntänyt Suomi-kouluille valtionavustusta Opetushallituksen kautta. Tuen piirissä on noin 3 700 oppilasta. Tukea myönnetään 3-18-vuotiaille oppilaille. Vuonna 2006 valtionavustus Suomi-kouluille oli 336 400 euroa. Valtionavustus oppilasta kohti on ollut keskimäärin alle 100 euroa vuodessa. Tukeen ei ole tullut korotuksia sitten vuoden 1999.

Suomen hallituksen ulkosuomalaispoliittisen ohjelman vuosille 2006 - 2011 (Työhallinnon julkaisu 369, kohta 3.1.1.) mukaan opetusministeriön teettämän Suomi-koulu -selvityksen (*Aapiskukkoa ja Aku Ankkaa, Suomi-koulujen toimintaedellytysten kartoitus*, Opetusministeriön julkaisuja 2006:20) tuottama tieto hyödynnetään ja Suomi-koulujen toimintaa ja rahoitusta kehitetään.

Suomi-koulujen valtionavustuksiin ei ole saatu korotusta vuosiin, eikä esimerkiksi opettajien palkan val-

tionavustuksen perustetta ole nostettu kahteenkymmeneen vuoteen. Ilman riittävää rahallista tukea koulujen toiminta on vaarassa lakata. Suomi-koulujen opettajien palkka tulisi nostaa ajan tasalle. Tuen tulisi näkyä konkreettisesti jo heti vuoden 2008 rahoituksessa. Koulujen mahdollisuudet käyttää nykytekniikkaa ovat erittäin rajalliset.

Valtion vuoden 2007 budjetista Suomi-koulujen määrärahoja oltiin leikkaamassa voimakkaasti. Suomi-Seura ry ja ulkosuomalaisparlamentti (USP) ovat esittäneet eduskunnalle, edelliselle ja nykyiselle opetusministerille sekä Opetushallituksen johdolle huolensa niin Suomi-Seura ry:n, ulkosuomalaisparlamentin, kulttuurisen ulkosuomalaistoiminnan valtionavun (mm. ulkosuomalaisjärjestöjen tukemiseen sekä ulkosuomalaisten tiedotusvälineiden tukemiseen tarkoitettua tuen) kuin Suomi-koulujenkin valtionavun puolesta. Määrärahan laskeminen olisi vakava isku kaikkien edellä mainittujen toiminnalle.

Jokainen taho on periaatteessa samaa mieltä: Ulkosuomalaislasten suomen kielen opiskelu on kannatettavaa ja hyödyttää Suomea. Se tukee myös ulkosuomalaisten paluumuuton edellytyksiä.

Nykyisin puolet Suomeen muuttajista on paluumuuttajia. Yhtenä ulkomailla asuvien aikuisten Suo-

meen muuton esteenä voi olla oma tai lasten kielitaidottomuus.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää opetusministeriölle, että Suomi-koulujen kehittämiseksi noudatetaan Suomen hallituksen ulkosuomalaispoliittisen ohjelman politiikkalinjauksia ja opetusministeriön selvityksen tuottama tieto hyödynnetään. Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa lisäksi opetusministeriötä nostamaan tukia ja avustuksia kaikkien eri maissa asuvien ulkosuomalaislasten koulutukseen kustannuskehitysten mukaisesti.

Ulkosuomalaisparlamentti esittää edelliseen perustuen opetusministeriölle, että Suomi-koulujen tuki nostetaan kolmen vuoden aikana nykyajan ja -tilanteen vaatimalle tasolle siten, että vuoden 2008 avustussummaan lisättäisiin 100 000 euroa ja tukea korotettaisiin vuosittain 100 000 eurolla vuosina 2009-2010.

15. Tukea Suomi-koulujen opettajien koulutus- ja neuvottelupäiville

Opetusministeriö on tukenut Suomi-koulujen opettajille järjestettäviä koulutuspäiviä vuodesta 1985. Aluksi Suomi-Seura ry järjesti niitä kolmen-neljän vuoden välein, ja ne olivat nelipäiväiset. Opetushallitus alkoi järjestää niitä vuonna 2000, ja ne ovat nyt kolmipäiväiset ja jokavuotiset.

Opetusministeriö on tukenut siirtomäärärahoista myös ulkomailla järjestettäviä Suomi-koulujen opettajien maakohtaisia koulutuspäiviä. Nyt koko kansainvälisen kulttuurityön avustuksiin käytetty määräraha on siirretty Opetushallitukseen, mutta huomattavasti pienempänä. Opettajien koulutuspäiviin eri maissa ei enää liikene tarpeeksi rahaa sillä seurauksella, että esim. Isossa-Britanniassa osallistujamäärää on jouduttu rajoittamaan ja Saksassa koulutuspäiviä ei järjestetty lainkaan.

Myös Opetushallituksen koulutuspäivissä Helsingissä on jouduttu säästötoimenpiteisiin. Kuitenkin opetusministeriön teettämän tutkimuksen (Aapiskukkoa ja Aku Ankaa, Suomi-koulujen toimintaedellytysten kartoitus, Opetusministeriön julkaisu 2006:20) mukaan lähes kaikki opettajat pitivät jatkokoulutusta sekä Suomessa että asuinmaassaan tarpeellisena. Lisäksi Suomen hallituksen politiikkalinjauksena (Hallituksen ulkosuomalaispoliittinen ohjelma 2006-2011, Työhallinnon julkaisu 369, kohta 3.1.1.) on jatkaa aktiivista Suomi-koulujen kehittämistä. Toimenpiteinä hallitus päätti hyödyntää opetusministeriön teettämän tutkimuksen tietoa. Sekä maakohtaisille että Suomessa pidettäville opettajien koulutuspäiville tulee taata riittävä rahoitus.

Suomi-Seuran 80-vuotisjuhlavuoden takia myöntämä 30 000 euron ja Liikesivistysrahaston 50 000 eu-

ron erityisapuraha auttaa vuoden 2008 maakohtaisten koulutuspäivien järjestämistä osittain, mutta näistä ylimääräisistä apurahoista tuetaan myös koulujen laitehankintoja ja opetusmateriaalia. Nämä tuet ovat lisäksi vain kertaluonteisia.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää opetusministeriölle, että Suomi-koulujen opettajien koulutukseen varataan lisää määrärahaa. Opetushallituksen järjestämiin jokavuotisiin kansainvälisiin koulutuspäiviin on varattava niin paljon määrärahoja, että kaikki halukkaat opettajat voivat osallistua niihin. Lisäksi maakohtaisten koulutusten määrärahat on palautettava entiselle tasolle. Opetusministeriön on noudatettava ulkosuomalaispoliittisen ohjelman linjauksia Suomi-koulujen kehittämisestä ja hyödynnettävä teettämänsä tutkimuksen tuloksia.

16. Alle 3-vuotiaiden toiminta Suomi-kouluissa valtiovavustuksen piiriin

Lapsen ensimmäiset ikävuodet ovat kielen kehityksen kannalta ratkaisevia. Tällä hetkellä opetushallitus tukee Suomi-koulujen 3-18-vuotiaita oppilaita, mikäli ryhmässä on vähintään kuusi lasta. Suomi-koulujen tukirahoituksen tulisi koskea myös alle 3-vuotiaita tai kaikkia oppilaita ikään katsomatta. Suomi-koulun alle 3-vuotiaiden lasten perheille tarjoama apu niin suomen kielen ylläpitämisessä kuin lapsen identiteetin kehityksen kannalta on merkittävä.

Opetusministeriö myöntää tukea Opetushallitukselle, joka jakaa tuen Suomi-kouluille. Kokonaismääräraha on kuitenkin pysynyt jo vuosia samana, vaikka Suomi-koulujen määrä on lisääntynyt ja inflaatio on syönyt osan määrärahasta. Suomi-koulujen toimintaan varattu valtion budjetin määräraha ei riitä alle 3-vuotiaiden tukemiseen, vaikka tehtäisiinkin päätös myös alle 3-vuotiaiden ulottamisesta tuen piiriin. Määrärahaa tulee lisätä, jotta tuettua opetusta voidaan antaa myös alle kolmivuotiaille.

Ulkosuomalaisparlamentin puhemiehistö ja sihteeristö ovat olleet asiasta yhteydessä opetusministeriöön, Opetushallitukseen, sosiaali- ja terveysministeriin sekä eduskuntaan. Asia on ymmärretty tärkeäksi, varsinkin kun Suomi tarvitsee tulevaisuudessa Suomeen työntekijöitä myös ulkomailta. Tässä ulkosuomalaiset ja heidän jälkeläisensä ovat tärkeänä tukipilarina.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti vaatii opetus- ja sosiaali- ja terveysministeriötä ulottamaan tuen alle 3-vuotiaiden lasten suomen- tai ruotsinkieliseen

opetukseen ja korottamaan Suomi-koulujen tukea vastaavasti.

17. Lahjoitettuja tietokoneita Suomi-kouluille

Monet ulkomailla toimivat Suomi-koulut olisivat iloisia, jos jokin taho lahjoittaisi niille kannettavia tietokoneita. Aloitteen tekijät ehdottavat, että USP voisi kertoa esimerkiksi valtion virastoille ja muille tahoille mahdollisuudesta lahjoittaa tietokoneita ulkomailla toimiville Suomi-kouluille.

Ennen lahjoituksia on selvítettävä, lahjoitetaanko koneet käyttöjärjestelmien ja ohjelmien kanssa. Ellei, kuka maksaa ja hoitaa niiden uudelleenasetuksen. Lisäksi on selvítettävä kuka maksaa päivitykset, internetin käyttökulut ja teknisen tuen.

Ulkosuomalaispoliittisen ohjelman vuosille 2006-2011 mukaan Suomen hallitus päätti, että Opetushallitus tukee ulkosuomalaisille lapsille suunnattuja sähköisiä etäopetushankkeita.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Tietokoneet ovat osa nykyaikaista opetusta, mutta tietotekninen varustetaso ei aina ole Suomi-kouluilla korkea. Ulkosuomalaisparlamentin sihteeristöä pyydetään lähettämään Suomi-kouluille kysely tietotekniikan tarpeesta ja tiedottamaan esimerkiksi valtion virastoille mahdollisuudesta lahjoittaa uudenveroisia tietokoneita Suomi-kouluille. Lahjoitusten mukana toivotaan saatavan myös käyttöjärjestelmä ja ohjelmia.

18. Kesälukioseura ry:n ja Kansanvalistusseuran Kotiperuskoulun määrärahan palauttaminen riittävälle tasolle ja korottaminen tulevaisuudessa

Kesälukioseura ry:n Suomessa järjestämällä ulkosuomalaiskursseilla on sama tavoite kuin Suomi-kouluilla – tukea suomen kielen ja suomalaisen kulttuurin oppimista sekä ylläpitää jo hankittua kielitaitoa. Näitä kursseja on järjestetty 35 vuoden ajan yli 40 maasta tulleille osanottajille. Määräraha on ollut vuodesta 1994 lähtien vuosittain 210 150 euroa, josta 50 % menee ulkosuomalais toimintaan ja 50 % kesälukio toimintaan. Vuonna 2006 tukea leikattiin. Tuki on nyt 220 000 euroa, mutta siinä on mukana myös kansainvälinen vaihto, johon ennen myönnettiin erillistukea.

Tukea ei siis ole korotettu vuoden 1994 jälkeen. Sen sijaan sitä leikattiin vuoden 2007 budjetissa yli 20 prosentilla, minkä takia ulkosuomalaisille tarkoitettuja kursseja on jouduttu vähentämään noin 60 oppilasmäärän verran. Opetushallituksen myöntämällä tuella

on katettu opetus- ja hallinnolliset kulut. Vanhemmat maksavat kursseista majoitus- ja ylläpitokuluina noin 300 euroa / viikko ja matkat Suomeen.

Opetusministeriö turvaisi ulkosuomalaiskursien järjestämisen palauttamalla Kesälukioseura ry:n määrärahan riittävälle tasolle ja ottamalla jatkossa määrärahaan huomioon opetusalan yleistä kustannuskehitystä seuraava korotustarve. Samanlaisessa varallisuustilanteessa kuin aiempina vuosinakin olevien lasten on yhä päästävä kursseille.

Vastaavanlainen kehitys avustusten suhteen on Kansanvalistusseuran Kotiperuskoululla, jossa opiskelee 401 oppilasta 63 maassa. Viimeisen kymmenen vuoden aikana Kotiperuskoulun oppilasmäärä on lähes kaksinkertaistunut. Kotiperuskoululla on 17 sivutoimista etäopettajaa.

Opetusministeriön toimeksiannosta Kansanvalistusseura on ylläpitänyt Ulkosuomalaisten lasten kotiperuskoulutoimintaa yli 30 vuoden ajan. Kotiperuskoulu tarjoaa ulkomailla asuville suomalaislapsille mahdollisuuden Suomen peruskouluaineiden etäopiskeluun. Valtionavustus vuonna 2007 oli 110 000 euroa, samoin 2006 ja 2005.

Kotiperuskouluopiskelu on maksullista. Äidinkielen ja kirjallisuuden yhden vuosiluokan opiskelu maksaa 45 euroa. Koko vuosiluokan opiskelumaksu on 100–150 euroa luokka-asteesta riippuen. Lisäksi oppilas itse ostaa oppikirjat.

Kotiperuskoulu sai vuosina 2003–2006 OPH:lta yhteensä 28 000 euroa nelivuotista virtuaalikouluhankeavustusta verkko-opetuksen kehittämiseen. Koulutuksen ja tutkimuksen tietoyhteiskuntaohjelman 2004–2006 päättymisen myötä nykymuotoinen virtuaalikouluhanke päättyi vuoden 2006 lopussa. Jatkossa Kotiperuskoulun verkko-opetuskustannukset on voitava sisällyttää yleiseen valtionavustukseen. Äidinkielen ja kirjallisuuden verkkokurssin kokonaishinta tarvittavine Opit-tunnuksineen ja oppikirjoineen on noin 100 euroa, ja siinä opiskeli lukuvuonna 2006-07 lähes 150 oppilasta.

Suomen hallitus on ulkosuomalaispoliittisessa ohjelmassa, luvussa 3.1.2 esittänyt politiikkalinjauksenaan, että tilapäisesti ulkomailla asuvien lasten perusopetuksen saamista tuetaan, ja luvussa 3.1.6. esittänyt politiikkalinjauksenaan, että ulkosuomalaisten lasten koulunkäyntiä, opiskelua ja harjoittelua Suomessa tuetaan.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti katsoo, että ulkosuomalaislasten ja -nuorten kulttuuri-identiteetin säilyttäminen ja vahvistaminen on oleellisen tärkeää ja esittää, että opetusministeriön hallinnon alan on turvattava sekä Kesälukioseuran ulkosuomalaiskursien järjestäminen että Kansanvalistusseuran Kotiperuskoulun toiminta nostamalla niiden määräraha riittävälle tasolle ja ottamalla jatkossa määrärahaan huomioon opetusalan yleis-

tä kustannuskehitystä seuraava korotustarve.

19. Erityis- ja tukiovetuksen turvaaminen Eurooppa-kouluissa

Eurooppa-koulut ovat EU:n jäsenvaltioiden yhteisesti hallinnoimia kouluja, joita on kaikkiaan 13 eri puolilla Eurooppaa. Koulut on tarkoitettu lähinnä EU-virkailijoiden lapsille. Niiden toiminta perustuu Eurooppa-koulujen perussääntöön, jonka allekirjoittajamaiden viranomaiset ovat ratifioineet. Koulut saavat rahoituksensa Euroopan unionin komissiolta (alle 60 %) sekä jäsenmailta (yli 20 %). Loput kerätään mm. lukukausimaksuina. EU-virkamiehet eivät maksa lasten lukukausimaksuja, muut maksavat noin 2 500–4 500 euroa luokka-asteesta riippuen. Suomenkielisiä oppilaita on yhteensä noin 630, heistä suurin osa käy koulua Brysselissä (345) ja Luxemburgissa (164).

Suomen hallituksen vuonna 2006 hyväksymässä ulkosuomalaispoliittisessa ohjelmassa halutaan helpottaa suomalaisen identiteetin säilyttämistä mm. edistämällä Eurooppa-kouluihin hakeutumista. Eurooppa-kouluja käyvät lapset ja nuoret ovat kuitenkin eriarvoisessa asemassa Suomessa koulua käyviin lapsiin verrattuna.

Suomessa koulua käyvillä lapsilla ja nuorilla on subjektiivinen oikeus erityis- ja tukiovetukseen. Eurooppa-kouluilla ei ole samaa velvoitetta, vaan ne soveltavat Eurooppa-koulujen johtokunnan vuonna 2005 hyväksymää asiakirjaa erityisoppilaiden integroimisesta kouluun. Tätä tarkoitusta varten koulu voi antaa oppimistukea (learning support, LS). Kun lapsella on jokin diagnostisoitu oppimisen erityisvaikeus (special educational needs, SEN), tekee koulu määräaikaisen so-

pimuksen oppilaan vanhempien kanssa. Siinä määritellään tarvittava tuki ja vastuut kustannuksista. Sopimus voidaan uusida, mutta myös lopettaa, jolloin vanhempia kehoitetaan etsimään jokin muu lapselle paremmin soveltuva koulu. Eurooppakoululaisten vanhemmat kokevat tilanteen erittäin vaikeana.

Lasten ja nuorten oppimisvaikeudet voivat ilmetä kielellisinä vaikeuksina sekä tarkkaavaisuuteen ja keskittymiseen liittyvinä häiriöinä. Esimerkiksi pelkästään lukemis- ja kirjoittamisvaikeuksia arvellaan määritelmästä riippuen esiintyvän 3-10 %:lla kouluikäisistä. On oleellisen tärkeää tunnistaa oppimisvaikeudet ja aloittaa tukitoimet mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta niiden kielteisiä vaikutuksia oppilaan kehitykselle voidaan ehkäistä. Ulkomailta asuvien suomalaislasten testaus voidaan suorittaa vain Helsingissä.

Erityisopetusta tarvitaan sekä ala- että yläasteella. Sitä varten esimerkiksi Brysselissä toimiva Eurooppa-koulun suomenkielinen osasto on palkannut paikalta kaksi henkilöä, mikä on parantanut tilannetta. Parempi ratkaisu olisi kuitenkin saada Suomesta lähetyttyjä työntekijöitä, joilla olisi sekä erityisopettajan että puheterapeutin pätevyys.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että Opetushallituksen edustajat ryhtyvät pikaisesti toimenpiteisiin Eurooppa-koululaisten oppimisvaikeuksien hoidon tehostamiseksi ja tähän tarvittavien virkojen saamiseksi opetusministeriön hallinnonalan budjettiin.

V SOSIAALIASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

20. EHIC-kortin (European Health Insurance Card – Eurooppalainen sairaanhoitokortti) sekä Suomen ja Iso-Britannian välisen terveydenhuollon sopimuksen informaatio

EHIC-kortti oikeuttaa vierailijan saamaan julkisen terveydenhuollon palveluja ilmaiseksi tai alennetulla kustannuksella, jos hän sairastuu tai vammautuu oleskellessaan tilapäisesti toisessa EEA-maassa tai Sveitsissä, kyseisen maan käytännön mukaan.

Palveluihin Suomessa sisältyvät kunnallisen terveyskeskuksen piirissä tapahtuvan lääkärin vastaan-

oton ja sairauden tai vamman hoidon lisäksi laboratorio- ja röntgentutkimukset. Samoin hammashoitoa voidaan saada terveyskeskuksen kautta alennetuilla maksuilla. Jos haetaan yksityistä lääkärin, sairaalan tai hammashoidon palvelua, tulee henkilön ensin maksaa itse kulut ja hakea jälkeenpäin korvausta Kelan toimistosta. Sama käytäntö on myös reseptilääkkeiden kohdalla.

Korvausprosentti vaihtelee palvelukohtaisesti. Myös sairaalaosastot ja poliklinikat perivät päivämaksun, mitä ei korvata. Kela antaa neuvoa näissä asioissa.

Tiedote EHIC-kortin eduista ei ole riittävä erityisesti sen vuoksi, että Suomen eri kuntien terveyskeskusten ja sairaaloiden välillä on eroavaisuuksia käytännöissä. Myöskään moni henkilö ei tiedä tarkkaan

miten toimia saadakseen edullisen hoidon ja on epä-tietoisuutta siitä, korvataanko kaikkien sairauksien kulut tasavertaisesti. Sen tähden olisi tarpeellista saada Kelan toimittama yksityiskohtainen neuvonta- tai tietopaketti asiaan kuuluvista korvattavista sairauksista, vammoista, toimenpiteistä sekä luettelo hyväksytyistä terveyskeskuksista ja sairaaloista ja ohjeet, mistä toimistoista korvaukset haetaan ja mitä asiakirjoja tarvitaan mukaan.

Eurooppalaisen sairaanhoitokortin haltija saa toisessa EU- ja ETA-maassa sekä Sveitsissä oleskellessaan lääketieteellisistä syistä välttämättömän sairaanhoidon. Kukin maa antaa sairaanhoitoa oman lainsäädäntönsä ja järjestelmänsä mukaisesti. Matkailija saa vastaavat sairaanhoitopalvelut samoin omavastuukustannuksin ja menettelyin kuin kyseisen maan omat kansalaiset.

Periaatteena on, että matkalla sairastuneen ei tarvitse palata ennenaikaisesti kotimaahansa hoitoa saadakseen. Sairaanhoitoa voi siis saada esimerkiksi äkillisen sairaustapauksen sattuessa tai tilanteessa, jossa jo olemassa oleva krooninen sairaus vaatii välttämätöntä hoitoa. Kroonista sairautta sairastavan on velvollisuus ennen matkaa hoitaa ennakkojärjestelyt hoidon saamiseksi, jotta hoitoa antava valtio voisi varata riittävät resurssit hoidon antamiseksi. Myös oleskelun aikana tarpeelliset kroonisten sairauksien, kuten esim. sokeritaudin kontrollit voi saada sairaanhoitokortin nojalla. Säännökset eivät kuitenkaan kata tilannetta, jossa tilapäisen oleskelun tarkoituksena on saada hoitoa.

Suomen terveydenhuolto koostuu kahdesta toisinaan täydentävästä järjestelmästä eli julkisesta ja yksityisestä terveydenhuollosta. Eurooppalainen sairaanhoitokortti kattaa molempien järjestelmien puitteissa annetun hoidon.

Jos hakeutuu sellaisen lääkärin tai sairaalan hoitoon, joka ei kuulu kyseisen maan korvausjärjestelmän piiriin, joutuu kustannukset maksamaan itse, mutta eurooppalaisen sairaanhoitokortin nojalla henkilöllä on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta (Kela) korvausta yksityisen terveydenhuollon antaman hoidon ja mahdollisten lääkeostosten aiheuttamista tarpeellisista kustannuksista samoilla ehdoilla kuin Suomessa vakuutetut. Korvauksia ei kuitenkaan kortin nojalla voi saada suorakorvattuina, vaan henkilön on erikseen haettava korvausta Kelan toimistosta.

Kelan kotisivuilla on englanninkielinen esite Eurooppalaisen sairaanhoitokortin käytöstä Suomen vierailujen aikana, Eurooppalaisen sairaanhoitokortin käyttö Suomessa (ohje Suomessa vieraileville EU-kansalaisille), <http://www.kela.fi/in/internet/english.nsf/NET/210806144050AK?openDocument>

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa Kelaa valmistamaan selventävän tietopaketin EHIC-kortilla, Eurooppalaisella sairaanhoitokortilla Suomessa

saatavista terveydenhuollon eduista, korvattavista sairauksista tai vammoista, toimenpiteistä, korvauksen piiriin kuuluvista hoitolaitoksista, hoitoon liittyvistä kustannuksista, korvaushakemuksista sekä korvaushakemukseen liittyvistä asiakirjoista, ja siitä mihin toimistoon korvaushakemukset tulee lähettää.

21. LUETUS-ohjelma myös Ruotsin suomenkielisten näkövammaisten käyttöön

Suomen Näkövammaisten Keskusliitto NKL:n näkövammaiset asiakkaat saavat luettavakseen sanomalehtiä, aikakauslehtiä, elektronisia kirjoja ja muita julkaisuja tietokoneella erityisen NKL:n kehittämän Luetus-ohjelman avulla.

Ruotsin Suomenkielisten Näkövammaisten Liiton, RSNL:n noin 800 jäsentä ja 3-5 työntekijää toivovat, että he saisivat Suomen Näkövammaisten keskusliiton kehittämän Luetus-ohjelman käyttöönsä.

RSNL-SFSF toivoo, että Ruotsiin saataisiin yksi ohjelmaan perehtynyt henkilö kouluttamaan heidän väkeään, esim. liiton järjestämällä kursseilla, jolloin kustannukset eivät olisi kohtuuttoman suuret. RSNL-SFSF uskoo, että he pystyisivät hoitamaan ohjelman jakelun Ruotsissa. Ohjelmaa jaettaisiin vain näönkäyttökouksen näkövammaisiksi määrittelemille henkilöille, ja sen käyttöä tulisi valvomaan kaksi liittotoimistoa, joista vastuussa on näkövammaisten keskuudessa valittu liittohallitus.

Aloite on ollut käsiteltävänä vuoden 2005 ulkosuomalaisparlamentin istunnossa, jolloin ohjelman nimenä oli Etu-ovi. Siihen on muotoiltu päätöslauselmaksi seuraavaa: "Etu-ovi (nykyisin Luetus) ohjelma ulkosuomalaisten näkövammaisten käyttöön: Ulkosuomalaisparlamentti tukee ulkosuomalaisten näkövammaisten mahdollisuutta saada käyttöönsä NKL:n kehittämä tietokoneohjelma elektronisten julkaisujen lukemista varten, jotta he pystyisivät lukemaan suomalaisia lehtiä asuinmaassaan. Toiminnan saaminen ulkomaille vaatisi paljon erityistoimenpiteitä niin lainsäädännöllisesti kuin myös ohjelman toteuttamisen ja ylläpidon osalta, mikä tällä hetkellä estää ohjelman saatavuuden ulkomaille. Ulkosuomalaisparlamentti velvoittaa puhemiesistöä käymään neuvotteluja NKL:n kanssa elektronisen lukuohjelman saamiseksi ulkosuomalaisten käyttöön".

Sihteeristö on käynyt neuvotteluja NKL:n kanssa asiasta ja todennut, että lukuohjelman saaminen ulkosuomalaisten käyttöön ei ole aivan yksinkertaista. NKL toteaa, että asia on monimutkainen, toki kannattava sinänsä.

NKL saa Raha-automaattiyhdistykseltä, RAY:ltä tukea palveluun, joka myönnetään vain Suomessa tapahtuvaan toimintaan. NKL:n palveluihin liittyvät myös kuntien ja Kelan maksamat tuet näkövammaisille. NKL:llä on erilliset sopimukset tätä toimintaa varten 20 lehtitalon kanssa. Sopimukset kattavat lehtien lu-

kemisen vain Suomessa.

Tekijänoikeuslait ja -luvut kattavat vain Suomessa tapahtuvan toiminnan.

Luetus-ohjelman käyttö liittyy yhteen Suomessa annettavien näkövammaisten palveluiden kokonaisuuteen. Kokonaisuuteen kuuluu myös ohjelman käytön tekninen tuki, joka toteutetaan henkilökohtaisen tukihenkilön avustuksella, joka asentaa ohjelman ja opastaa sen käytössä. Lisäksi heille on tarjolla puhelin-tukipalvelu ongelmatilanteita varten.

Myös esim. puhelinsyntetisaattoreiden tekniset ominaisuudet vaihtelevat maittain, ja Luetus- ohjelma on räätälöity Suomessa käytettävää puhelinsyntetisaattoria varten.

Jos palvelua lähdetään rakentamaan ulkomaille, tulisi palvelut kohdentaa kaikkialle maailmassa, ja se edellyttäisi myös syntetisaattoreiden yhteensovittamisen

ULKOSUOMALAI SPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti tukee ulkosuomalaisten näkövammaisten mahdollisuutta saada käyttöönsä NKL:n kehittämä tietokoneohjelma elektronisten julkaisujen lukemista varten, jotta he pystyisivät lukemaan suomalaisia lehtiä asuinmaassaan. Toiminnan saaminen ulkomaille vaatii lainsäädännön soveltamista ulkosuomalaisille sopivaksi. Ulkosuomalaisparlamentti velvoittaa puhemiehistöä käymään tarvittaessa neuvotteluja NKL:n kanssa elektronisen lukuohjelman saamiseksi suomenkielisten näkövammaisten käyttöön ulkomailta.

22. Henkilölle määrätty edunvalvoja voimaan myös muissa maissa; Suomen hyväksyttävä sopimukset asiasta

Kun aikuiselle henkilölle on määrätty edunvalvoja, niin tähän liittyvä päätös ei ole automaattisesti voimassa toisessa valtiossa. Siksi Suomen tulisi hyväksyä tähän liittyvät kansainväliset sopimukset mahdollisimman pian, että välttyttäisiin ajoissa kahden tai useamman edunvalvojan määräämiseltä. On myös huomiotava se, että holhoustoimien määrä on kasvanut viime vuosina suuresti, ja tämä kehitys jatkunee seuraavina vuosina vähintään yhtä voimakkaana.

Esimerkki asiasta: Suomalainen on mennyt naimisiin saksalaisen kanssa, ja aviopari elää Saksassa. Jos suomalainen puoliso alkaa kärsiä henkisten voimavarojen vähenemisestä (esim. dementiasta), syntyy kysymys, minkä valtion tuomioistuimet ovat oikeutettuja käsittelemään asiaa, jotta suomalaiselle saatisiin huoltaja. Tämän lisäksi on selvitettävä, minkä valtion - Suomen vai Saksan - lakia on sovellettava edunvalvontaan.

Haagissa 13.01.2000 tehdyn kansainvälisen sopimuksen (Convention on the International Protection of Adults) mukaan, jota Suomi ei ole vielä ratifioinut, ovat sen valtion viranomaiset toimintakelpoisia, jossa k.o. henkilö vakituisesti asuu (5 I HS). Jos henkilö muuttaa asuinpaikkansa toiseen sopimusvaltioon, ovat uuden asuinpaikkavaltion viranomaiset toimintakelpoisia (5 II HS).

Tämän systeemin mukaan toimintakelpoisia ovat aina sen valtion viranomaiset, jonka alueella k.o. henkilöllä on asuinpaikka. Ratkaisujen tekeminenkin on suhteellisen nopeaa, kun asuinpaikkavaltion viranomaiset saavat soveltaa omaa lainsäädäntöään. Jos ratkaisujen tekemisessä asuinpaikkavaltion tuomioistuin joutuisi soveltamaan vieraan valtion lakia, menettely voisi kestää kauan, koska vieraan valtion lainsäädännön selvittely on hidasta. Tästä voi syntyä huomattavia kuluja.

Koska ym. Haagin sopimus pätee toisessakin sopimusvaltiossa, olisi Saksassa tehty edunvalvontapäätös huomioitava myös Suomessa, edellyttäen tietenkin, että Suomikin ratifioisi ym. Haagin sopimuksen.

Saksassa toimeen asetettu edunvalvoja saisi saksalaiselta viranomaiselta edunvalvontapäätösasiakirjan, joka olisi Haagin sopimuksen perusteella pätevä myös Suomessa. Tämä olisi tärkeätä varsinkin silloin, jos henkilöllä on Suomessa kiinteistöomaisuutta, pankkitilejä tai muita omaisuusarvoja, joista olisi huolehdittava. Mutta myös henkilön henkilökohtaisissa asioissa (esim. asuin- ja / tai oleskelupaikan määrääminen) on edunvalvonta monesti tarpeen, esim. silloin kun henkilö ei esim. muistikyvyn heikkouden vuoksi enää osaa takaisin kotiinsa.

Koska huoltoa tarvitsevien ikäihmisten liikkuvuus yli rajojen on viime vuosien aikana suurena määrin kasvanut, täytyy edunvalvojalla olla oikeus ja mahdollisuus toimia henkilön puolesta myös toisessa sopimusvaltiossa, ilman, että siellä jouduttaisiin määräämään henkilölle toinen edunvalvoja.

Yleissopimus tarjoaa yhteiset säännöt kansainvälisiä aikuisten suojelua koskevia tilanteita varten. Yleissopimuksen on toistaiseksi ratifioinut vain kaksi valtiota (Saksa ja Romania), joten sopimus ei ole tullut vielä voimaan. Voimaantulo vaatii kolme ratifiointia.

Jos Suomi ratifioisi yleissopimuksen, sitä voitaisiin soveltaa Suomen ja Saksan välisissä suhteissa. Jotta ratifioinnilla olisi laajempaa merkitystä, täytyisi useampien valtioiden tulla mukaan.

ULKOSUOMALAI SPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että oikeusministeriö selvittäisi mahdollisuutta ratifioida Haagin aikuissuojelusopimus (13.1.2000) myös Suomessa.

23. EU:n ulkopuolella asuville sairausvakuutus Suomesta, joka olisi voimassa EU:n alueella

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto aloitteeseen vuodelta 2005, koskien Euroopan ulkopuolella asuivien suomalaisten vakuuttamista Suomessa: Sellaisen mallin mukainen järjestelmä (esim. Ranskassa), jossa julkisiin terveydenhoitopalveluihin on oikeus vakuutuksen maksamisen perusteella, ei ole sovittavissa Suomen nykyiseen kaksijakoiseen (kuntien valtionosuus ja sairaanhoitokorvaukset) terveydenhoitojärjestelmään ja sen peruseräpäätteisiin.

Suomen lakisääteinen sosiaaliturva on asumisperusteinen ja tarjoaa Suomessa pysyvästi asuville etuuksia ja palveluita. Suomen sosiaaliturvaan ovat oikeutettuja kaikki vakituisesti Suomessa asuvat. Vakituinen asuinpaikka Suomessa on henkilöillä silloin, kun hän oleskelee Suomessa yli 183 päivää vuodessa.

Suomen sosiaaliturvaan kuuluvilla on EU- ja ETA-maiden sekä Sveitsin välille solmitun sosiaaliturvasopimuksen EY-asetuksen 1408/71 nojalla oikeus tilapäisesti toisessa EU- tai ETA-maassa tai Sveitsissä oleskellessaan akuutissa sairastumisessa saada välttämätöntä hoitoa sen maan lainsäädännön ja järjestelmän mukaisesti. Lisäksi Suomi on solminut sairaanhoitosopimukset Australian ja Unkarin kanssa, joissa säädelään, minkälaisia oikeuksia maassa asuvala on terveyspalveluihin tilapäisesti vieraillessaan toisessa sopimusmaassa.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti ehdottaa, että sosiaali- ja terveysministeriö selvittäisi mahdollisuutta EU:n ulkopuolella asuville Suomen kansalaisille saada edullinen sairausvakuutus Suomesta, joka olisi EU:n sisällä voimassa akuuteissa sairaustapauksissa henkilön tilapäisesti oleskellessa EU:n alueella. Vakuutuksen ei tulisi olla ikärajoitettu, kuten useat muut vakuutukset. Muilla EU-mailla on jo vastaavanlaisia vakuutuksia.

24. Lainarahaa Suomen lähetystöstä hätätapauksessa

Suomen kansalaisen joutuessa EU:n ulkopuolella ryöstön yms. kohteeksi ja menettäessään tärkeitä dokumentteja (passi, luottokortit, rahat) Suomen lähetystöt tai konsulivirastot voisivat lainata rahaa uhrille. Asianomainen maksaisi lainan takaisin päästyään Suomeen.

Ulkoministeriön kommentti: Suomen konsulipalvelulain (498/1999) nojalla ulkomailla tilapäisesti oleskelevat Suomen kansalaiset sekä Suomessa pysyvästi asuvat ulkomaalaiset voivat jo tällä hetkellä saada "lainaa" edustustolta takaisinmaksusitoumusta vas-

taan kotimatkaa varten, jos heidän on todettu olevan hädänalaisessa asemassa. Takaisinmaksusitoumuksen allekirjoittanut sitoutuu maksamaan hänelle "lainatut" varat takaisin kotiuduttuaan. Kyseinen sitoumus on ulosottokelpoinen.

EU:n ulkopuolisissa maissa, joissa ei ole Suomen edustustoa, kansalaiset voivat kääntyä toisen Pohjoismaan tai jonkun EU-maan edustuston puoleen mikäli he joutuvat hädänalaiseen tilanteeseen. Kyseinen edustusto avustaa oman lainsäädäntönsä mukaisesti ja/tai ottaa yhteyttä lähimpään Suomen edustustoon.

Konsulipalvelulaki löytyy osoitteesta <http://formin.finland.fi>(palvelut > konsulipalvelut).

Rikoksen kohteeksi joutuneet voivat kiireellisissä tapauksissa kääntyä myös jonkun rahavaroja välittävän yrityksen puoleen (Western Union, Forex tms.)

Pysyvästi ulkomailla asuvien suomalaisten taoudellinen avustaminen ei tämänhetkisen lainsäädännön mukaan kuulu ulkoasianhallinnon toimialaan.

EU-maiden sekä EU-instituutioiden välistä konsuliyhteistyötä kehitetään jatkuvasti erityisesti kolmansien maiden osalta.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti päätti olla ottamatta kantaa aloitteeseen.

25. Virkatodistus maistraatista myös ilman avioliiton kautta saatua sukunimeä.

Monet ulkosuomalaiset joutuvat pyytämään Suomesta viimeisestä kotikunnastaan virkatodistuksia. Monen maan viranomaiset eivät hyväksy suomalaismaistraatien antamia todistuksia, joihin on laitettu naisen avioliitossa saama nimi ja tyttönimi vain suluissa o.s.-maininnalla.

USP voisi tiedottaa asiasta maistraatteja, ja näin helpottaa virkatodistusten myöntämistä myös ilman avioliiton kautta saatua sukunimeä. Tällaisia todistuksia saa jo nyt, mutta pitkän ja energiaa kuluttavan perustelun jälkeen, eli niiden antaminen on mahdollista.

Helsingin maistraatin mukaan syntymätodistuksen, josta käy ilmi henkilön tilanne syntymähetkellä, voi pyytää maistraatista, mutta se on erikseen tilattava. Muutoin normaalisti todistus annetaan nykyhetken tilanteen mukaan suomalaiseseen tapaan.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti ehdottaa, että selvitetään mahdollisuuksia saada eri maiden viranomaisten pyytämiä virkatodistuksia Suomen maistraateista. USP:tä pyydetään vaikuttamaan siihen, että EU yhtenäistäisi virkatodistuskäytännöt.

26. Monikulttuuristen avioliittojen asiantuntijoiden ja avioliittotukihenkilöiden koulutusta

Monikulttuuriset avioliitot ovat selvästi lisääntymässä jatkuvasti kansainvälistyvässä maailmassa. Onnellisen ja kestäväen perhe-elämän turvaamiseksi – ennen kaikkea monikulttuurisissa avioliitoissa tai avoliitoissa syntyvien lasten takia – olisi tehostettava ennalta ehkäisevää tiedottamista sekä avio- tai avoliittoon aikoville että jo avioliiton solmineille tai avoliitossa asuville.

Yhtenä keinona olisi - jo työn alla olevan oppaan laatimisen lisäksi - monikulttuuristen avioliittojen asiantuntijoiden ja vapaaehtoisten avioliittotukihenkilöiden koulutus. Suomessa asuville, monikulttuurisessa avioliitossa eläville on jo monenlaista apua ja tukea saatavissa asiantuntijoilta sekä avioliiton arkeen että erityisiin kriisitilanteisiin.

Suomen ulkopuolella tilanne on paljon vaikeampi useimmissa maissa. Riminissä on kerran järjestetty perheseminaari Italian suomalaisten vuositapaamisessa, jolloin paikalla oli myös asiantuntijana psykologi Päivi Oksi-Walter Saksasta.

Olisi toivottavaa, että mahdollisimman monessa maassa olisi omia asiantuntijoita, jotka voisivat tarvittaessa neuvoa, mitä tehdä ongelmatilanteessa, tai ainakin kertoa, mistä apua olisi saatavissa. Tai olla joissakin tilanteissa vain aihepiirin sekä kyseisen maan olot ja kulttuurin tuntevana korvana, eräänlaisena naapuriapuna ja tukihenkilönä. Psykologinen apu jäisi tietysti edelleen ammatti-ihmisille.

Avioliittotukihenkilö voisi myös järjestää yhdesä suomalaisyhdistyksen kanssa viikonloppukursseja aiheen tiimoilta tai suorastaan ns. avioliittoleirejä harkkaille pariskunnille, mikä edellyttäisi maassa puhuttavan kielen osaamista. Näitä asiantuntijoita voitaisiin kouluttaa esimerkiksi Suomi-Seuran järjestämällä kurssilla Avioliittoon ulkomaille -kurssilla, Eläkepäiviksi ulkomaille -kurssien tapaan. Lisäksi Suomi-Seuran neuvontapalvelussa joku voisi erikoistua nimenomaan avioliittoneuvojaksi.

Yksi mahdollisuus olisi myös, että Suomen evankelisluterilaisen kirkon maahanmuuttotyön asiantuntijat järjestäisivät erityiskursseja myös ulkomaille asuville avioliittotukihenkilöiksi aikoville. Tarpeellista tietoa on saatavilla myös Monikulttuuriset avioliitot silanrakentajina -seminaareista laadituissa raporteissa, jotka voisivat ehkä jatkossa ollakin enemmän kurssi-
muotoisia.

Keski-Euroopan alueen varapuhemies Päivi Oksi-Walter toimitti syyskuussa 2006 Kirkkohallitukseen Kirkon Ulkoasian Neuvottelukunnalle (KUN) aloitteen työryhmän perustamisesta suunnittelemaan, kehittämään ja toteuttamaan perhetyötä ulkosuomalaisten keskuudessa. Aloite hyväksyttiin ja työryhmä perustettiin, ja ulkopuolisia asiantuntijoita kuullaan tarpeen mukaan.

Kirkkohallituksen alaisen Perheasiain yksikön ja Ulkoasiain toimiston kanssa yhteistyössä on suunniteltu parisuhdekoulutuksen Virtaa välillämme laajen-

tamista ulkosuomalaistyöhön; ensimmäinen koulutusviikonloppu järjestetään Saksassa syksyllä -07. Tarkoituksena on kehittää malli, jota voidaan toteuttaa eri maissa ulkosuomalaisten keskuudessa. Siihen liittyvä koulutusmateriaali aiotaan kääntää englanniksi ja saksaksi.

Evankelis-luterilainen kirkko ylläpitää myös auttamispalvelua Internetin kautta nimikkeellä ”Palveleva netti”. Auttamispalvelu on luottamuksellista ja nimeäntöntä. Palvelun käyttäjäksi rekisteröidytään. Vastamaan on koulutettu useita henkilöitä. Palvelevan netin käyttäminen on maksutonta, ja viestiin vastataan viiden päivän kuluessa. Palvelu on osoitteessa <http://www.verkkoauttaminen.fi/>

Kirkkohallituksen Perheasiainyksikön kehittämä Palveleva puhelin toimii tällä hetkellä vain Suomen sisällä, mutta lokakuun alusta lähtien myös ulkomailta asuvat voivat soittaa numeroon. Palvelevan puhelimen puhelintekniikkaa muutetaan syyskuun aikana ja uudet numerot astuvat voimaan lokakuun alussa.

Monikulttuurisille perheille on julkaistu kirjallisuutta. Suomen Merimieskirkko on vuonna 2006 julkaissut Ulkosuomalaisen kriisioppaan. Opas tarjoaa tietoa ja tukea kriisien kohtaamiseen ulkomailta. Monikulttuurinen perhe -niminen kirja, jonka kirjoittajina ovat Päivi Oksi-Walter ja Ritva Viertola-Cavallari, julkaistaan syksyllä 2007. Kustantaja on Kustannus Oy Arkki.

Suomessa parisuhdekursseja ja eroseminaareja järjestää esim. Kataja ry, <http://www.katajary.info/>, joka kokoaa myös tietoa Suomessa tehtävästä parisuhdetyöstä, järjestää ja kehittää ohjaajien koulutusta ja tukee ohjaajien tarvitsemää yhteistyötoimintaa.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Suomalaisten solmimien monikulttuuristen liittojen jatkuvasti lisääntyessä tulee kehittää mahdollisuuksia näiden perhesuhteiden ongelmia tuntevien, ulkosuomalaisten tai ulkosuomalaisasioihin perehtyneiden asiantuntijoiden ja tukihenkilöiden kouluttamiseen. Suomi-Seuran neuvontapalvelussa tulee pyrkiä ainakin yhden neuvojan perehdyttämiseen ja keskittämiseen nimenomaan tähän aihepiiriin – Suomi-Seuran eläkeneuvojan tapaan. Tämän henkilön tehtävänä olisi myös koordinoita yhteistyötä eri ulkosuomalaistyötä tekevien tahojen kanssa.

27. Ulkosuomalaisten terveys-/kuntoliikunnan edistäminen

Suomalaiset ovat Suomesta lähtiessään vieneet perintönään sekä suomalaisten liikuntaa suosivat elämäntavat että myös suomalaisten kansansairaudet. Kuntoilu/liikunta sen eri muodoissa on yksi ihmisen terveyden perustekijöistä.

Monella ulkosuomalaisjärjestöllä on erimuotoista liikuntaa riippuen järjestön koosta ja käytettävissä ole-

vista resursseista. Toiminnan ja ulkosuomalaisten terveyden kannalta on tärkeää saada uusia virikkeitä ja uutta tietoa koko ajan. Tarvitsemme kuntoliikuntaverkoston. Verkoston tarkoitus on:

- vaihtaa kokemuksia ja ideoita, järjestää mahdollisesti seminaariluonteinen tapaaminen USP:n yhteydessä, toimia tiedonvälittäjänä Suomessa tehtyjen suomalaisten elintapoihin ja kansansairauksiin sekä terveys-/kuntoliikuntaan liittyvien tutkimusten tulosten levittämisessä ulkosuomalaisten keskuuteen.

- kouluttaa kunto-/terveysliikunnan ohjaajia edistämään ulkosuomalaisten terveyttä.

Verkosto voisi ainakin alkuun toimia sähköposti-verkostona.

Terveyteen liittyvä tieto on yksi etsityimpiä teemoja verkossa. Kansanterveyslaitoksessa suunnitteilla oleva TerveSuomi.fi-portaali tarjoaa laadukkaita ja käytäjälähtöisiä terveyteen liittyviä sisältöjä ja palveluja. Portaali on vielä osin vielä suunnitteluvaiheessa.

Toiminta perustuu hajautetulle tiedon tuotannolle, interaktiivisille palveluille ja virtuaaliyhteisöjen hyödyntämiselle. TerveSuomi -portaaliin yhdistetään myös kansalaisjärjestötoiminta erityisen järjestöportaalin muodossa. Portaalia suunnitellaan yhteistyössä Teknillisen korkeakoulun FinnONTO -tutkimushankkeen kanssa, jossa tutkitaan semanttisen webin tekniikoita. Teknillisen korkeakoulun hankerahoitus perustuu Tekesiltä (Teknologian ja innovaatioiden tutkimuskeskus) haettavaan hankerahoitukseen ja omaan rahoitusosuuteen. Tekes rahoittaa kuitenkin suurimman osan hankkeesta.

TerveSuomi.fi-toimintamalli kokoaa yhteen terveysalan tutkimus- ja asiantuntijalaitosten, viranomaisien ja järjestöjen tuottaman terveystiedon ja tarjoaa yhteisen jakelukanavan osoitteessa www.tervesuomi.fi.

Palvelu tehostaa terveystiedon löytyvyyttä ja parantaa kansalaisten pääsyä Internetin terveystiedon lähteille asuinpaikasta tai vuorokauden ajasta riippumatta. Palvelun tehtävänä on auttaa kansalaisia, terveyden edistämisen ammattilaisia sekä yhteisöjä tekemään tietoon pohjautuvia päätöksiä terveyden hyväksi. Terveystietoportti tukee myös EU:n yhteistä tavoitetta parantaa kansalaisten pääsyä luotettavan terveystiedon lähteille.

Palvelu tukee hallituksen tietoyhteiskuntaohjelman tavoitetta lisätä sosiaalista ja taloudellista tasa-arvoa sekä kansalaisten hyvinvointia ja elämänlaatua.

Sosiaali- ja terveysministeriö rahoittaa hanketta ja sen suunnittelusta vastaa Kansanterveyslaitos 2005–2007.

Kunnon Verkko on Suomen Kuntoliikuntaliitto ry:n (www.kunto.fi) kehittämä yhteistyöhanke yrityksille, kunnalliselle liikuntatoimelle sekä liikuntajärjestöille. Se on joustava yhteistoimintamalli, jossa aktivoidaan verkon jäseniä tiedottamaan liikunnan vaikutuksista hyvinvointiin. Kunnon Verkkoon kuuluvat vaihtavat tietoa ja asiantuntemusta ja etsivät käytännönläheisiä toimintamalleja. Kunnon Verkko on käytännössä eri paikkakunnilla toteutettava yritysten ja liikuntajärjestöjen yhteishanke, jossa ihmisiä aktivoidaan liikkumaan tapahtumissa. Sellaisenaan se ei sovellu ulkosuomalaisten käyttöön, mutta Internetin kautta luettavaa tietomateriaalia on mahdollista käyttää.

Terveyden edistämisen keskus (Tekry) vahvistaa ja kehittää terveyttä edistäviä rakenteita ja lisää tietoisuutta terveyttä edistävästä valinnoista. Tekry työskentelee vuorovaikutteisesti eri toimijoiden kanssa ja erityisesti jäsenyhteisöjen terveyden edistämistoimintaa tukien.

Terveyden edistämisen keskus on mukana alan keskeisissä kansainvälisissä verkostoissa. Kansallisenä jäsenenä se on International Union for Health Promotion and Education (IUHPE) -järjestössä. Muita verkostoja ovat EuroHealthNet, EU:n kansanterveyden yhteistyöryhmät sekä NordAN ja Eurocare-järjestö. Tekry on mukana EU:n rahoittamissa ohjelmissa ja toimii EU:n hyväksymänä terveyden edistämisen ohjelmien arvioijana.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti ehdottaa, että ulkosuomalaisjärjestöt osallistuisivat yhdessä Suomen kansanterveyslaitoksen kanssa kaikille ulkosuomalaisille yhteisen terveyden- ja kuntoliikuntaverkoston suunnitteluun ja toteutukseen.

VI SENIORIASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

28. Harjoittelijoiden saaminen ulkosuomalaisten seniorityöhön

Aikaisempien ulkosuomalaisparlamentin päätöslauselmien pohjalta vuoden 2004 alusta Suomi-Seura ry käynnisti sosiaali- ja terveydenhoitoalan (AMK) harjoitteluohjelman yhteistyössä kansainvälisen henkilö-

vaihdon keskuksen CIMO:n kanssa. Ohjelman tavoitteena on antaa ulkosuomalaisvanhuksille mahdollisuus saada suomen-/ruotsinkielistä harjoittelupalvelua ja näin tukea ulkosuomalaisvanhusten hyvinvointia.

Harjoittelijat ovat joko sosionomi- tai terveydenhoitoalan opiskelijoita ja heillä on takanaan vähintään vuoden opinnot. Harjoittelu lasketaan osaksi nuorten

opintoja, joten oppilaitos valvoo harjoittelun toteutumista. Tämä edellyttää, että harjoittelijalla on harjoittelupaikassaan ammattitaitoinen, ohjaava henkilö, joka on tarvittaessa myös yhteydessä harjoittelijan oppilaitokseen. Harjoittelujaksot Suomi-kodeissa kestävät 3 - 6 kuukautta.

Tähän mennessä harjoittelijat ovat sijoittuneet maailmalla toimiviin Suomi-koteihin Australiaan, Kanadaan, Yhdysvaltoihin ja Venäjälle. Harjoitteluohjelmalle on myönnetty jatkorahoitus opetusministeriön korkeakouluyksiköltä kaudelle 2007 - 2009. Rahaa on budjetoitu ohjelmaan 60 000 euroa/vuosi, mikä mahdollistaa vuosittain noin 20 opiskelijan harjoittelun Suomi-kodeissa. Nykyisellä rahoituksella ja hakijamäärällä ei voida täyttää kaikkia tarjolla olevia harjoittelupaikkoja.

Suomi-koti-harjoitteluohjelmaan on vuosittain kaksi erillistä hakua, jolloin CIMO julkaisee kuvaukset Suomi-kodeissa tarjolla olevista harjoittelupaikoista kotisivuillaan. Kuvausten perusteella opiskelijat voivat hakea harjoittelupaikkoja nettihauilla. CIMO:ssa tehdään harjoittelijoiden esivalinta määräaikaan tulleiden hakemusten perusteella, jonka jälkeen Suomi-kodille lähetetään tiedot ehdokkaista, joista harjoittelupaikan edustajat valitsevat harjoittelijan. Rahoituksen ohella oman haasteensa harjoitteluohjelmaan on tuonut myös opiskelijoiden innostaminen ulkomaanharjoitteluun ja kielitaito. Esimerkiksi Venäjän ja Ruotsin harjoittelupaikkoja on pystytty täyttämään vaihtelevasti, koska hakijoita on ollut vähän.

Suomalaisilla sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksilla on myös omia kahdenkeskisiä harjoitteluohjelmia eri maissa sijaitsevien vanhustenhuoltolaitoksien ja esim. senioreille palveluja tarjoavien ulkosuomalaisjärjestöjen kanssa. Oppilaitokset edellyttävät, että harjoittelupaikkaa tarjoava yhteisö järjestää harjoittelijalle ammattitaitoisen harjoittelun ohjaajan.

Vuoden 2000 USP:n istunnon päätöslauselmaan numero 9 (Sosiaali- ja terveydenhoitoalan työ- ja harjoittelumahdollisuuksien tukeminen) antamassaan lausunnossa sosiaali- ja terveysministeriö on todennut olevansa valmis tukemaan toimenpiteitä, joilla sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden ja opiskelijoiden työ- ja harjoittelumahdollisuuksia ulkosuomalaisissa järjestöissä ja hoitolaitoksissa edistetään. Lausunnossa kuitenkin muistutetaan sosiaali- ja terveysalan pahenevasta työvoimapulasta.

Vuoden 2005 USP:n istunnossa on hyväksytty päätöslauselma: "Ulkosuomalaisparlamentti toteaa, että erilaisten olemassa olevien ulkosuomalaissenioreihin kohdistuvien projektien ja harjoitteluohjelmien rahoituksen jatkuvuus on varmistettava niin, että niitä voidaan laajentaa kattamaan ulkosuomalaisyhteisöt mahdollisimman laaja-alaisesti ja kehottaa puhemiehistöä ja sihteeristöä jatkamaan eri yhteistyöhankkeiden ja rahoituskanavien selvitystyötä." Tämän päätöslauselman pohjalta puhemiehistö ja sihteeristö ovat työskennelleet ulkosuomalaissenioreiden parissa tehtävän seniorityön ja vanhustenhoitoalan harjoitteluohjelmien luomiseksi ja jatkamiseksi, ja tämä työ jatkuu edelleen.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa opetusministeriön korkeakouluyksikköä lisäämään Suomi-koti-harjoitteluohjelman rahoitusta ja kehottaa sosiaali- ja terveydenhoitoalan oppilaitoksia tutkimaan mahdollisuuksia ulkosuomalaisseniorityön harjoitteluohjelmien aloittamiseksi. Ulkosuomalaisparlamentti myös kannustaa puhemiehiä ja sihteeristöä jatkamaan jo olemassa olevien päätöslauselmien pohjalta aloitettua työtä ulkosuomalaissenioreiden parissa tehtävän seniorityön ja vanhustenhoitoalan harjoitteluohjelmien jatkamiseksi ja rahoituksen varmistamiseksi.

29. Suomenkielinen seniorihoitotyön verkosto ulkosuomalaisille

Eri puolilla maailmaa suomalaisyhteisöt ovat järjestäneet suomalaisenien auttamisen eri tavoin. Kanadassa, Yhdysvalloissa, Australiassa ja Ruotsissa on toimivat Suomi-kodit, ja niiden yhteydessä tarjotaan kotipalveluja ja vapaaehtoispalveluja. Näissä maissa toimii myös muita suomalaisille senioreille sosiaalipalveluja tarjoavia yhteisöjä. Suomi-Seura ry:n seniorineuvonta on vuodesta 1997 ylläpitänyt ja päivittänyt rekisteriä ulkosuomalaisille tarjottavista senioripalveluista ja Suomi-kodeista eri puolilla maailmaa.

Suomi-Seura ry:n tukihenkilöverkosto toimii 23 maassa ja käsittää 41 keskustukihenkilöä ja satoja paikallisia tukihenkilöitä. Tukihenkilöitten puoleen voivat kääntyä myös seniori-ikäiset. Tukihenkilötoiminta perustuu vapaaehtoistyön periaatteelle, ja sen osana toimivat myös ystäväverkotot Saksassa ja Isossa-Britanniassa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on Ulkosuomalaispoliittiseen ohjelmaan antamassaan lausunnossa todennut ulkosuomalaisiin kohdistuvasta tutkimustoiminnasta, että vuosien mittaan kertyneestä tiedosta on varmasti jo kertynyt tarpeeksi tietoa, jonka pohjalta asioita voidaan viedä eteenpäin, eikä pidä jäädä odottamaan mahdollisesti vuosia kestäviä tutkimustuloksia, ennen kuin ryhdytään toimenpiteisiin. Vanhustyön kartoittamista on tehty esim. Hampurin Merimieskirkon sosiaalikirurgian toimista. Ruotsissa suomenkielisestä vanhustenhoidosta on Ruotsin sosiaalhallitus (socialstyrelsen) tehnyt kattavan selvityksen vuonna 2001 (Äldreomsorg för finsktalande i Sverige). Ulkosuomalaisiin kohdistuvaa tutkimustyötä tekee pääasiassa Siirtolaisuusinstituutti. Senioriasioita tutkivia tahoja Suomessa ovat pääasiassa STAKES (Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus), Kuntokallio (Vanhustyön koulutus- ja tutkimuskeskus) ja yliopistojen gerontologian tutkijat.

Vuoden 2005 USP:n istunnon päätöslauselmasa 48 todetaan: "Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa ulkosuomalaisyhteisöjä tutkimaan mahdollisuuksia omien alueittensa seniorityön yhteyshenkilön nimeämi-

seksi. Lisäksi ulkosuomalaisparlamentti kehottaa puhemiehistöä ja sihteeristöä jatkamaan ulkosuomalais-seniorityöhön suunnattujen harjoitteluohjelmien ja projektien seurantaan ja pyrkimään tarkoituksenmukaisten ja tarpeellisten ulkosuomalaisvanhustenhuoltomallien kehittämiseen ja toteuttamiseen.”

Suomalaiset Seniorit Maailmalla -työryhmä lähetti joulukuussa 2006 ulkosuomalaisparlamentin puhemiehille sähköpostiviestin, jossa kerrottiin USP:n vuoden 2007 istunnon yhteydessä pidettävän senioriseminaarin teemana olevan tulevaisuuden näkymät ja haasteet ulkosuomalais-seniorikentällä, ja että seminaarin tarkoitus on kartoittaa ja pohtia ulkosuomalais-ten omia näkökulmia siihen, mitä ulkosuomalais-seniorikentällä tulee tapahtumaan seuraavan kymmenen vuoden aikana. Tarkoitus oli saada kartoitetuksi ulkosuomalais-seniorikentän nykytilanne, tulevaisuudennäkymät ja mahdolliset haasteet vuoteen 2017 mennessä, ja käyttää sitä seminaarin keskustelun ja pohdinnan tukena.

USP:n puhemiehille lähetetyssä viestissä pyydettiin USP:n aluejaon mukaisesti nimeämään yhteyshenkilö, joka vastaisi valmiin sähköpostikyselyn toimittamisesta alueensa senioritoimijoille (ulkosuomalaisjärjestöille, Suomi-koteihin jne.) ja joka tekisi saatujen vastausten pohjalta alueen yhteenvedon. Aluekuvauksissa pyrittiin selvittämään, mitä keskeisiä kysymyksiä ja ongelmia on mahdollisesti jo noussut tai nousemassa esiin ikääntyvien ulkosuomalais-ten keskuudessa, ja selvittämään keskeisiä aiheita, kuten alueiden Suomi-kotien toiminta, mahdolliset suunnitelmat Suomi-kodin perustamisesta, onko suomenkielinen ikääntyvä väestö vanhenemassa, onko alueelle muuttamassa lisää suomalaisia sekä hoitohenkilökunnan saata- vuus. Kyselyn tuloksena melkein kaikki alueet nimesivät senioriyhteyshenkilön, ja alueen suomalaisten senioreitten tilanteesta saatiin lisätietoa.

Rahaston perustaminen ikääntyvien, tukea tarvitsevien ulkosuomalais-ten hyväksi vaatisi sitä hallinnoivan tahon. Rahaston perustaminen vaatii, että sille luodaan säännöt, joissa on mainittava rahaston nimi, miten peruspääoma on kerätty, miten varoja kerätään, rahaston käyttökohteet, kuka hallinnoi ja päättää rahaston käytöstä, miten kirjanpito hoidetaan, miten rahasto voidaan purkaa ja kuka siitä voi tehdä päätöksen sekä päätöksen jäljellä olevien varojen käytöstä.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää puhemiehistön ja sihteeristön koordinoiman ulkosuomalais-seniorityön työryhmän muodostamista ulkosuomalais-parlamentin aluejaon mukaan nimetyistä seniorityön yhteyshenkilöistä.

30. Ulkosuomalaisten senioritalojen rahoituksen varmistaminen

Suomi-kodit ovat pääsääntöisesti ulkosuomalaisyhteisöjen omien ponnistusten tuloksia. Joissakin maissa Suomi-kodit saavat sijaintivaltionsa tukea, mutta usein tuen saamisen edellytyksenä on, että asukasvalinnassa huomioidaan myös muut kuin suomalaiset.

Suomessa Raha-automaattiyhdistys tukee seniorikotien rakennushankkeita ja myöntää rahoitusta niiden ylläpitoon, mutta pääsääntöisesti RAY ei myönnä avustuksia Suomen ulkopuolelle sijaitseviin hankkeisiin. Tähän mennessä RAY on avustanut vain muutamia ulkosuomalais-senioreihin kohdistuneita projektiluontoisia hankkeita.

Suomesta saatavan tuen takaamiseksi Suomi-kodeille suunnattu määräraha tulisi sisältyä valtion vuotuisen budjettiin.

Suomi-kotien rahoituksen turvaamiseksi tehty aiempi päätöslauselma on vuoden 2000 USP:n istunnosta. Ulkosuomalais-senioreiden hoidon järjestämiseksi ja sen rahoituksen turvaamiseksi tehtyjä aikaisempia päätöslausemia on useita.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa puhemiehistöä ja sihteeristöä selvittämään mahdollisuuksia Suomi-kodeille ja ulkosuomalaisten suomenkieliseen vanhustenhuoltoon suunnattujen määrärahojen sisällyttämiseksi valtion vuotuisen budjettiin. Samalla ulkosuomalaisparlamentti kehottaa ulkosuomalaisyhteisöjä oma-aloitteisuuteen oman asuinmaittensa vanhustyön rahoitusmahdollisuuksien kartoittamisessa.

31. Lähdeveron (35 %) palauttaminen

Korkein hallinto-oikeus antoi 25.5.2007 päätöksen ulkomaille maksettujen eläkkeiden lähdeveroa koskevassa asiassa, johon se oli hakenut ennakkopäätöstä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelta. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin oli antanut asiassa (C-520/04) päätöksen marraskuussa 2006.

KHO:n päätökseen perustuen Verohallinto palauttaa osan lähdeverosta niille Euroopan unionin alueella asuville eläkeläisille, jotka saavat kaikki tai suurimman osan eläketuloistaan Suomesta, jos lähdeverotus on johtanut ankarampaan verotukseen kuin Suomessa asuvan kohdalla. Verohallitus katsoo, että ”lähes kokonaan” on vähintään 75 %, koska tämä raja esitetään Euroopan komission suosituksessa vuodelta 1993 ja 75 %:n raja on vuoden 2006 alusta otettu Suomessa rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 13 §:ään. Verohallituksen mukaan veroa voidaan palauttaa myös palkkatulosta, joka on lähdeverotettu 35 % mukaan.

Lähdeverojen palautus koskee verovuosia ennen

vuotta 2006, jolloin ulkomaille maksettujen eläkkeiden osalta siirryttiin progressioverotukseen.

Palautusta voi hakea Verohallinnon lomakkeella 6209b ja mukaan on liitettävä asuinvaltion veroviranomaisen antama tulotodistus. Oman asuinmaan veroviranomainen voi merkitä todistuksen joko Suomen Verohallinnon lomakkeelle 6209b tai antaa vastaavan erillisen tulosteen. Palautushakemus lähetetään Pääkaupunkiseudun verotoimistoon, PL 400, 00052 Vero, Finland.

Ulkomaille maksetuista eläkkeistä perittyjen lähdeverojen palautushakemuslomake on tulostettavissa Verohallinnon internetsivuilta www.vero.fi. Puhelinneuvontaa asiassa saa Verohallinnon kansainvälisen henkilöverotuksen palvelunumerosta +358 (0)20 697 024.

Verohallinnolle jo aikaisemmin lähetetyt hakemukset käsitellään ja hakijalta pyydetään tarvittaessa täydennystä hakemukseen. Verohallinnon arvion mukaan ensimmäiset palautukset maksetaan loppuvuonna 2007.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti pyytää puhemiestistöä ja sihteeriöstä seuraamaan ulkomaille maksettua eläkkeistä perittyjen lähdeverojen palautuskäytäntöjä.

32. Ulkomaille asuvien suomalaiseläkeläisten paluumuuton helpottaminen

Suomen perustuslain 9§:ssä taataan liikkumisvapaus ja maahan saapuminen, ja sen sisällä vapaa liikkuminen on turvattu mm. seuraavasti: ”Suomen kansalaisella ja maassa laillisesti oleskelevalla ulkomaalaisella on vapaus liikkua maassa ja valita asuinpaikkansa.” sekä ”Suomen kansalaista ei saa estää saapumasta maahan, karkottaa maasta eikä vastoin tahtoaan luovuttaa tai siirtää toiseen maahan.”

Liikkumisvapautta koskeva säännös turvaa erityisesti seuraavia oikeuksia: a) liikkumisvapaus maassa (oikeus liikkua paikkakunnalta toiselle ja myös paikkakunnan sisällä), b) asuinpaikan valintavapaus, c) oikeus lähteä maasta ja d) maassaoleskeluoikeus (suoja maasta poistamista vastaan ja oikeus saapua maahan). Myös kansainvälisissä ihmisoikeussäännöksissä turvataan oikeus oleskeluun maassa ja oikeus vapaasti palata maahan. Oikeutta koskevat rajoitukset liittyvät ainoastaan esim. poikkeuslakeihin.

Suomessa muuttoilmoituksen mukainen osoite määrittää kotipaikkakunnan, jonka vastuulla on kunnan asukkaiden sosiaali- ja terveystalvelujen järjestäminen. Suomessa on asumisperusteinen sosiaaliturva ja sen piiriin pääsyä anotaan Kelan lomakkeella Y77.

Suomalainen sairausvakuutus kortti eli ns. Kelakortti todistaa henkilön kuulumisen Suomen sosiaali-

turvan piiriin. EU:n sosiaaliturva-asetus 1408/71 koodinoin jäsenvaltioiden välistä sosiaaliturvaa ja sen lainvalintamääräyksissä määritellään, minkä valtion sosiaaliturvalainsäädäntöä henkilöön kulloinkin sovelletaan. Pääsääntöisesti henkilö kuuluu kerrallaan vain yhden jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännön piiriin.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että sosiaali- ja terveysministeriö tutkisi mahdollisuuksia helpottaa paluumuuttajavanhusten asettautumista Suomeen sekä mahdollisuuksia jakaa paluumuuttajavanhustenhuollon ja sen rahoituksen kokonaisvastuu valtion ja kuntien kesken.

33. Valtionkonttorin osoitekyselyistä luopuminen

Kaikkien maiden eläkelaitokset pääsääntöisesti vaativat säännöllisin väliajoin elossaolotodistuksen niiltä eläkeläisiltä, joille ne maksavat eläkettä oman maan ulkopuolelle. Valtiokonttori on suurin eläkelaitos Suomessa, ja ulkomaille asuvien eläkkeensaajien osalta osoitetiedustelua käytetään elossaolotodistuksena. Elossaolotodistuksen voi saada myös Suomen lähetystöistä (Konsulipalvelulaki 34§).

Kun Suomen kansalainen asuu ulkomaille, säilyvät hänen henkilö- ja asumistietonsa Suomessa ajantasaisina vain, jos hän itse huolehtii tietojensa ilmoittamisesta Suomeen. Ilmoituksen henkilö voi tehdä joko viimeisen kotikuntansa maistraattiin tai lähimpään Suomen edustustoon nykyisessä asuinmaassaan.

Koska mikään laki ei velvoita ulkomaille pysyvästi asuvia Suomen kansalaisia pitämään osoitetietojaan ajantasaisina väestörekisterissä, on vuoden 2002 USP:n istunnossa hyväksytty päätöslauselma 64 : ”Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa ulkomaille asuvia Suomen kansalaisia ilmoittamaan muuttuneet väestörekisteritiedot Suomen väestörekisterikeskukseen joko suoraan tai Suomen ulkomaanedustuston kautta.”

Väestötietojärjestelmään merkitään tiedot kaikista Suomessa tai ulkomaille asuvista Suomen kansalaisista ja Suomessa vakituisesti asuvista ulkomaalaisista. Osoitetietoina voidaan tallettaa tapauksesta riippuen henkilön vakinaisen asuinpaikan osoite, mahdollinen tilapäisen asuinpaikan osoite ja lisäksi tarvittaessa myös erillinen postiosoite, jos postilähetykset halutaan toimitettavaksi muuhun kuin asuinpaikan osoitteeseen.

Jos ulkomaille tilapäisesti muuttaneella säilyy asunto Suomessa, tämän asunnon osoite säilyy hänellä vakinaisen asuinpaikan osoitteena. Muussa tapauksessa hänelle jää pelkästään tieto kotikunnasta Suomessa ilman tarkempaa vakinaisen asuinpaikan osoitetta.

Kummassakin tapauksessa hänelle merkitään

lisäksi tieto tilapäisen asuinpaikan osoitteesta ulkomailla.

Suomesta vakinaisesti muuttaneelle merkitään väestötietojärjestelmään tieto viimeisestä kotikunnasta Suomessa, poistetaan tieto vakinaisen asuinpaikan osoitteesta Suomessa ja merkitään tieto vakinaisen asuinpaikan osoitteesta ulkomailla. Jos ulkomailla vakinaisesti asuva oleskelee tilapäisesti Suomessa esimerkiksi vapaa-ajan asunnollaan, hänelle voidaan merkitä tämän asunnon osoite tilapäisen asuinpaikan osoitteeksi.

Väestötietojärjestelmään merkityille henkilöille voidaan merkitä vakinaisen ja tilapäisen osoitteen lisäksi myös tieto erillisestä postiosoitteesta, joka voi olla suomalainen tai ulkomainen osoite. Erillinen postiosoite voidaan merkitä myös ulkomaille vakinaisesti tai tilapäisesti muuttaneelle suomalaiselle.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa Valtiokonttoria pidentämään elossaolotodistusten palautusaikoja ja samalla muistuttaa ulkosuomalaisia siitä, että osoitetietojen pitäminen ajantasaisina väestörekisterissä on tärkeää etenkin kriisitilanteiden varalta ja helpottamaan viranomaisten yhteydenottoa esim. perintö-, äänioikeus ja asevelvollisuusasioissa.

34. Suomalaisten sotalasten kuntouttaminen Suomessa

USP:n vuoden 2002 istunnon päätöslauselma 45 koskee sotalapsien kuntoutusta: ”Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa sihteeristöä selvittämään mahdollisuudet sotalapsien ja sotaorpojen huomioimisesta fyysistä ja psyykkistä kuntoutusta koskevassa lainsäädännössä.”

Tähän päätöslauselmaan on sosiaali- ja terveysministeriö antanut sotalapsia koskien seuraavan lausunnon: ”Ruotsissa asuvien sotalapsien osalta sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että he ovat sopeutuneet ruotsalaiseen yhteiskuntaan ja useimmilla heistä lienee varsin huono suomen kielen taito. Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntoutuspalvelut ovat Ruotsissa hyvät, jopa paremmat kuin Suomessa. Sen vuoksi ei tunnu perustellulta ryhtyä järjestämään erityislakiin perustuvaa kuntoutusta Suomessa.”

Ruotsiin ja Tanskaan lähetettiin vuosina 1939-1945 yhteensä noin 70 000 – 75 000 sotalasta, joista noin 15 000 lasta Ruotsista ja noin 500 lasta Tanskasta jäi palauttamatta Suomeen. Ruotsissa asuvat sotalapset ovat perustaneet paikallisia sotalapsiyhdistyksiä ja.

Suomen Sotalapsiyhdistysten Keskusliitto perustettiin Helsingissä vuoden 1997 lopulla.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa puhemiehistöä ja sihteeristöä selvittämään mahdollisuudet sotalapsien huomioimisesta kuntoutusta koskevassa lainsäädännössä.

35. Kaikkien ulkosuomalaisten verotus samaan verotoimistoon

Vuoden 2006 alusta lähtien ulkosuomalaisten verotusasiat on hoidettu keskitetysti pääkaupunkiseudun verotoimistossa, jonka käyntiosoite on Rajatorpantie 8 A, Vantaa (Myyrmäki) ja postiosoite PL 400, 00052 Vero, Finland. Kansainvälinen henkilöverotuksen palvelunumero on +358 (0)10 193 460.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti toteaa, että ulkosuomalaisten verotus on jo vuodesta 2006 alkaen keskitetty pääkaupunkiseudun verotoimistoon. Ulkosuomalaisparlamentti pyytää Verohallintoa tehostamaan tiedotustaan verotoimistoille ja ulkosuomalaisille.

36. Ulkomaille lähetettyjen pappien eläke-etuudet

Henkilöllä, joka on virka- tai työsuhhteessa evankelis-luterilaiseen kirkkoon, sen seurakuntaan, seurakuntaliittoon tai muuhun seurakuntain yhtymään, on tietysin edellytyksin oikeus kirkon eläkelaiassa (KIEL) säädettyyn eläketurvaan.

Yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos voi kirkkohallituksen kanssa sopia, että sen palveluksessa olevaan pappiin tai lehtoriin, jolle tuomiokapituli on antanut oikeuden toimia pappina tai lehtorina sen palveluksessa, tai diakonissaan, joka hoitaa päätoimenaan opetustehtävää diakonissalaitoksessa, sovelletaan kirkon eläkelain säännöksiä. Samoin voidaan kirkkohallituksen kanssa sopia, millä ehdoilla kirkon eläkelakia sovelletaan henkilöön, joka on kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön palveluksessa ulkosuomalaisten keskuudessa jonkun muun evankelis-luterilaisen kirkon tai sen seurakunnan tehtävässä taikka lähetystyössä.

Kirkon eläkelain 11 §:n mukaan kirkon keskusrahasto voi, milloin edellytyksiä täyden vakinaisen eläkkeen saamiseen ei ole, erityisistä syistä myöntää kirkolliskokouksen tarkoitukseen vahvistaman määrärahan puiteissa ylimääräisen eläkkeen edellyttäen, että anojan toimeentulo on eläkkeestä riippuvainen.

Kirkon eläkelain muutosesitys on käsiteltävänä eduskunnassa, ja sitä ollaan uusimassa aivan lähiaikoina.

Kirkon ulkosuomalaistyössä eri puolilla maailmaa työskentelee yhteensä noin 140 täysiaikaista työntekijää. Heistä noin puolet on siirtolais- tai turistipappeja. Suomen evankelis-luterilainen kirkko on sopinut heidän palvelussuhdejärjestelyistään ao. maan luterilaisen sisarkirkon tai ekumeenisen yhteistyökumppanin kanssa. Näiden sopimusten perusteella valtaosa suomalaisista siirtolaispapeista ja muista työntekijöistä on ao. maan luterilaisen kirkon palveluksessa. Niiden maiden ulkosuomalaistyötä varten, joissa tällainen yhteistyö ei ole mahdollista, on kirkkohallitukseen perustettu siirtolaispapin virkoja (tällä hetkellä kolme virkaa).

Edellä kuvatulla tavoin syntyneet suomalaisten siirtolaispappien ulkomaisiin sisarkirkkoihin solmitut palvelussuhteet (työsopimus- tai virkasuhteet) ovat tarjonneet ao. maan normiston ja kustannustason mukaisen hyvän ja turvallisen palvelussuhteen. Yleensä palvelussuhteen edut ovat myös hyvin vastanneet työntekijöiden odotuksia. Joidenkin maiden osalta kirkon ulkosuomalaistyö on maksanut ao. maan palkan lisäksi ulkomaanlisää, jolla on korjattu alhaista palkkatasoa.

Palvelussuhteen sisältöön kuuluu myös eläketurva. Näin ollen siirtolaispappien eläke ulkomaisen palvelun osalta muodostuu ao. maassa ja sen säädösten mukaan. Näiden siirtolaispappien eläkemaksut on maksettu ulkomaisille eläkelaitoksille. Täältä ajalta ei eläkeaikaa yleensä kartu kotimaassa. Eri maissa ja kirkoissa nämä järjestelyt poikkeavat merkittävästi toisistaan.

Kaikkien ulkomaisten kirkkojen palveluksessa olleiden ja olevien siirtolaispappien eläketurva selvitetiin yksilöllisesti 1980-luvun lopulla. Tuolloin todettiin, että siirtolaispappien eläkejärjestelyt olivat Australiaa lukuun ottamatta kohtuullisella tasolla Suomen järjestelyihin verrattuna. Osalla Australiassa palvelleista papeista ei ole lainkaan eläkekertymää ulkomaisen palvelunsa ajalta.

Ulkomaisten sisarkirkkojen palvelukseen siirtyviä siirtolaispappeja on 1980-luvulta lähtien johdonmukaisesti pyydetty selvittämään ulkomaisen työnantajan sa eläketurvan sisältö ja tarvittaessa täydentämään sitä eläkevakuutuksin. Osa siirtolaispapeista, jotka olivat muuttaneet ulkomaille ennen edellä mainittua (1980-luvulla tehtyä) eläkeselvitystä, ei ollut lainkaan tietoisia mahdollisista puutteista eläketurvassaan. He olivat siinä käsityksessä, että ulkomaisesta palvelussuhteesta huolimatta Suomen evankelis-luterilainen kirkko huolehtii heidän eläkkeestään.

Eläketurvan karttumisen perusedellytys on, että työntekijän eläkemaksut on maksettu palvelussuhteen ajalta. Siirtolaispappien eläkemaksut on suoritettu ulkomaisille eläkelaitoksille, joiden tehtävänä on myös huolehtia eläketurvasta ao. työntekijän ulkomaisen palvelun ajalta. Poikkeuksen muodostavat ne siirtolaispappit, joiden eläketurvan ulkomaiset sisarkirkot tai työntekijät itse ovat hoitaneet puutteellisesti tai eläkejärjestelyistä ei ole huolehdittu lainkaan.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti pyytää Kirkon keskusrahastoa selvittämään, millä ehdoilla Suomen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakia voidaan soveltaa ulkosuomalaistyössä palvelleisiin siirtolaispappeihin.

37. Suomesta ulkomaille maksettavien eläkkeiden verotus

Ulkomailla asuvien rajoitetusti verovelvollisten eläkeläisten verotus on samanlainen kuin Suomessa yleisesti verovelvollisten verotus. Vähennysoikeudet, veroprosentti ja veroilmoitus- ja verotusmenettelyt ovat samankaltaiset sekä Suomessa asuville eläkeläisille että Suomesta ulkomaille eläkettä saaville eläkeläisille.

Verosopimuksiin perustuen eläkkeitten verotusoikeus joko jää Suomelle tai on annettu asuinvaltiolle. Verosopimusten mukaan kaksinkertaisen verotuksen poistaminen tapahtuu pääsääntöisesti verovelvollisen asuinvaltiossa. Suomen valtio on solminut verosopimuksen yli 60 valtion kanssa, ja näissä sopimuksissa määritellään tulolajeittain, kummalle valtiolle jää verotusoikeus.

Suomesta ulkomaille maksetuista eläkkeistä vero jää kokonaisuudessaan valtiolle. Keskimääräistä kunnallisveroprosenttia käytetään vain verotuksen tason määrittämiseen niin, että verotusaste vastaa Suomessa asuvan eläkeläisen verotusta. Ulkomailla asuvilla eläkkeensaajilla on oikeus samoihin vähennyksiin kuin Suomessa asuvilla, esim. veronmaksukyvyyn alentumisvähennykseen suurten sairauskulujen vuoksi. Ulkomailla asuvien rajoitetusti verovelvollisten ei tarvitse maksaa Suomeen sairaanhoitomaksua, ellei Suomi vastaa heidän sairaanhoitokustannuksistaan EU:n sosiaaliturva-asetuksen 1408/71 perusteella.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Kehotetaan, että sihteeristö ja puhemiehistö tutkii keinoja kaksoisverotuksen välttämiseksi. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi poistamalla kunnallisveroluontoinen vero tai myöntämällä asuinmaassa välttämättömiä sairausvakuutus- ja muita kunnallisveroluontoisia maksuja vastaavat vähennykset tai myöntämällä muu kohtuullinen verohuojennus niiden ulkosuomalaisten työeläkkeensaajien kohdalla, jotka joutuvat maksamaan nykyisessä asuinmaassaan välttämättömiä sairausvakuutus- ja muita kunnallisveroluontoisia maksuja.

VII ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN SÄÄNTÖJÄ KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

38. Kirjeäänestys USP:n varapuhemiesvaaleissa

39. Varapuhemiehen valinta aluekokouksessa kaksivaiheiseksi

Kirjeäänestyksen mahdollistaminen ulkomailla asuville Suomen vaaleissa äänioikeutetuille on yksi ulkosuomalaisparlamentin keihäänkärjistä. On kuitenkin ristiriitaista, että USP esittää Suomen valtiovalle kirjeäänestyksen mahdollisuutta ulkosuomalaisille, niin kauan kun ulkosuomalaisparlamentti ei hyväksy samaa käytäntöä omassa toiminnassaan.

Etä-äänestäminen ei toimi USP:n täysistunnossa istunnon luonteen vuoksi. Aluekokouksissa se sitä vastoin voitaisiin ottaa käyttöön varapuhemiesehdokkaista äänestäessä. Moni seura jättää saapumatta aluekokouksiin, koska ne järjestetään kaukana ja tämä aiheuttaa käytännön vaikeuksia ja kustannuksia. Ulkosuomalaisyhteisöjen aktiivisuus USP:ssa lisääntyisi kirjeäänestyksen mahdollistamisen myötä. Kirjeäänestys on teknisesti helppo toteuttaa, eikä se vaadi suuria investointeja laitteistoihin eikä ohjelmistoihin.

Kirjeäänestyksen toteuttaminen vaatisi sen, että tiedot varapuhemiesehdokkaista kerättäisiin etukäteen ja jaettaisiin kaikille USP:n säännöt ratifioinneille seuroille määräaikaan mennessä. Seurojen olisi lähetettävä äänensä määräaikaan mennessä. Tämän lisäksi kirjeäänestyksestä tulisi päättää aluekokouksessa jo hyvissä ajoin, että asiasta voidaan tiedottaa alueen yhteisöille.

Tällä hetkellä USP:n varapuhemiehiä valitaan yksivaiheisilla vaaleilla, jossa henkilö, joka on saanut eniten ääniä, tulee valituksi. Tästä seuraa, että jos varapuhemiesehdokkaista on useampia, jonkun yhdistyksen asettama ehdokas saattaa tulla hyvinkin pienellä äänimäärällä valituksi ja ne edustajat, jotka äänestivät hävinneitä ehdokkaita, eivät pysty ilmaisemaan mielipidettään ehdokkaista. Tästä edelleen seuraa, että valittu ehdokas edustaa vain pientä osaa yhdistyksistä ja koko alueen toiminta saattaa halvaantua.

USP:n periaatteisiin kuuluu, että järjestön rakenne pidetään avoimena ja kevyenä. Samoin on tärkeää ottaa huomioon eri alueiden tarpeet ja tapa toimia. Puhemieshistö on todennut, että sääntöjen ja yleisten demokraattisten periaatteiden puitteissa eri alueiden tulee itse voida päättää miten he toimivat jäsenensä / järjestöjensä hyväksi. Täten alueen tulisi itsenäisesti voida päättää, että se tulee käyttämään sitä vaalita-paa jolle sille parhaiten sopii. Tämä periaate voitaisiin kirjata käsikirjaan.

Puhemieshistö pitää seuraavia periaatteita tärkeinä

- enemmistön hakeminen
- alueen äänioikeutetut on selvitetty
- aluekokouksen on hyväksyttävä äänestys/valintatapa
- valitsevan aluekokouksen kokouskutsussa on mainittava, että kokouksen tarkoituksena on valita varapuhemiesehdokas
- aluekokous ja alue valitsevat itse menettelytapansa yleisten demokraattisten periaatteiden mukaisesti (Puhemiesten huhtikuun 2007 Helsingin-kokouksen pöytäkirja)

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti ehdottaa, että alueet antavat itselleen ohjenuoran varapuhemiesvalinnasta ja että tästä tiedotetaan alueen yhteisöille.

40. USP:n sääntöjen tarkennus

Ulkosuomalaisparlamentti on toiminut nyt 10 vuotta alkuperäisillä säännöillä. Vuosien varrella on kuitenkin ulkosuomalaisyhteisöjen keskuudessa ollut epäselvyyksiä eri toiminnoista, koska niitä ei ole selvästi säännöissä mainittu. Tämä ongelma korostuu entisestään, kun USP:n toimintaan tulee uusia ihmisiä ja yhteisöjä mukaan.

Sääntöjen pitää olla selvät ja yksiselitteiset, eivätkä ne saa olla niin löyhät, että niissä on tulkinnan varaa.

Tämä sääntöjen tarkennusaloite on tehty ilman että sääntöjä olisi haluttu varsinaisesti tiukentaa tai että niihin olisi kirjattu kaikkia USP:n toimintoja.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa, että tulevala toimikaudellaan puhemieshistö käy läpi, tarkistaa ja tarvittaessa tarkentaa USP:n sääntöjen kieli-asua ja sisältöä mm. koskien suomenruotsalaisen alueellisuutta, pysyviä valiokuntia, varapuhemieshistö edustavuutta ja yhteisöjen aloiteoikeutta sekä tuo esityksen seuraavaan ulkosuomalaisparlamentin täysistuntoon.

41. Eri ulkosuomalaisryhmien tasapuolinen edustus puhemiehistössä

Eri puolella maailmaa asuvilla ulkosuomalaisilla on – kaikkien ulkosuomalaisten yhteisten ongelmien lisäksi – hyvinkin erilaisia erityisongelmia, joiden ratkaisuun ulkosuomalaisparlamentin tulee paneutua mahdollisuuksiensa mukaan. Tämä on tietysti mahdollista vain siten, että kunkin alueen suomalaiset tuovat esille näitä erityisongelmiaan aloitteina, joita käsitellään ulkosuomalaisparlamentin istunnoissa, ja joista muodostetaan asioiden eteenpäin viemiseksi päätöslauselmia.

Tällä hetkellä ulkosuomalaisparlamentin puhemiehistön edustuksellisuus perustuu maantieteelliseen jakoon (7 aluetta) ja kielelliseen jakoon (1 ruotsinkielisten ”alue”). USP:n säännöissä todetaan puhemiehistön edustuksellisuudesta, että: ”Parlamentti valitsee istuntokaudeksi varapuhemiehiä, joiden tulee edustaa eri maantieteellisiä alueita”. (4 artikla). USP:n käsikirjassa, jonka puhemiehistö on hyväksynyt viitteelliseksi ohjeeksi USP:n toiminnalle, sanotaan: ”Jotta puhemiehistö voisi tehokkaasti käsitellä ja viedä eteenpäin USP:n istunnossa laadittuja päätöslauselmia, olisi toivottavaa, että puhemiehistössä olisivat mahdollisimman hyvin edustettuina kaikki ulkosuomalaisryhmät: esim. eläkeläiset (ns. muuttolinnut), työikäiset, nuoriso, naiset, miehet, monikulttuuriset avioliitot jne. Olisi pyrittävä jatkossa myös siihen, että miehet ja naiset olisivat jotakuinkin tasapuolisesti edustettuina puhemiehistössä”.

Puhemiehistö pyrkii jo nyt käsikirjan suositusten pohjalla (7.5.1.) myös jakamaan keskenään eri ”avainalueita” yli maantieteellisen ja kielellisten jakojen. Tämä tarkoittaa, että kullekin varapuhemiehelle tulisi nimetä hänelle parhaiten soveltuva vastuualue, jota koskevien aloitteiden edistymistä hän ensi kädessä seuraa.

Jokaisen varapuhemiehen tulee puhemiehistössä ajaa kaikkien ulkosuomalaisryhmien asioita ja heidän laatimiaan aloitteita. Asioiden ja tilanteiden syvällisen asiantuntemuksen takaamiseksi voidaan sääntöjen mukaan tarvittaessa kutsua puhemiehistön ulkopuolinen asiantuntija kuultavaksi tiettyä asiaa käsittelevään kokoukseen. (USP:n käsikirja 7.4.1.)

Puhemiehistön tulee huolehtia siitä, että eri alueet edustavat kaikkia siirtolais- ja expatriaattiryhmiä ja heidän jälkeläisiään, vaikka jotain ryhmää tällä alueella ei olisikaan.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa puhemiehistöä tulevalla istuntokaudellaan tutkimaan, millä tavoin entistä paremmin saavutetaan ulkosuomalaisryhmien mahdollisimman tasapuolinen edustus ja ominaisongelmien tuntemus puhemiehistössä.

VIII TALOUSASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

42. USP:n tilit ja budjetti

Ulkosuomalaisparlamentin rahoitus tulee kokonaisuudessaan Suomi-Seuran varoista. Suomi-Seura erittelee tileissään eri toiminnoista aiheutuneet kustannukset, joista ulkosuomalaisparlamentti on kustannuspaikalla 501.

Seuran toimisto laatii vuosittain talousarvioesityksen Suomi-Seuran johtokunnalle, joka on vastuussa seuran tileistä. Seuran johtokunta on valtuuttanut toiminnanjohtajan selvittämään ulkosuomalaisparlamentin talousvaliokunnalle Suomi-Seuran tilejä ulkosuomalaisparlamentin osalta.

Ulkosuomalaisparlamentin päätöslauselman 59/2005 mukaan Suomi-Seura ry. jatkaa ulkosuomalaisparlamentin tukemista ja esittää vastaisuudessaakin selvityksen parlamentin menoista talousvaliokunnalle ja puhemiehistölle. Lisäksi päätöslauselmassa 50/2002 todetaan, että ulkosuomalaisparlamentin menot ovat vuositasolla noin 100 000 euroa, joka Suomi-

Seuran taloudessa edustaa hyvin huomattavaa osaa. Ulkosuomalaisparlamentti kehotti opetusministeriötä ottamaan tämän huomioon Suomi-Seuralle annettavia määrärahoja harkittaessa.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että Suomi-Seura ry jatkaa ulkosuomalaisparlamentin tukemista ja tuo selvityksen parlamentin menoista myös seuraavan istunnon talousvaliokunnalle ja puhemiehistölle. Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa Suomen eduskuntaa ja opetusministeriötä kiireellisesti toteuttamaan hallituksen ulkosuomalaispoliittista ohjelmaa, jossa Suomen hallituksen politiikkalinjauksena on turvata ulkosuomalaisparlamentin toimintaedellytykset.

IX TIEDOTUSASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

43. Perustetaan työryhmä seuraamaan päätöslauselmien toteutumista ja dokumentoimaan seurantaa.

Ulkosuomalaisparlamentin puhemiehistö seuraa päätöslauselmien toteutumista kaksi kertaa vuodessa Helsingissä pidettävissä kokouksissaan. Tähän mennessä pidetyissä istunnoissa on laadittu 50 – 70 päätöslauselmaa kussakin.

Kunkin USP:n istunnon jälkeen osa päätöslauselmista nostetaan ulkosuomalaisparlamentin voimakkaimmin ajettaviksi päätöslauselmiksi, ”keihäänkärjiksi”, joiden täytäntöönpanoa pyritään erityisen tehokkaasti edistämään. Päätöslauselmien seurantaa ja edistämistä hoitavat yhteistyössä myös puhemies ja sihteeristö.

Osa päätöslauselmista pystytään hoitamaan Suomi-Seura ry:n normaalin toiminnan puitteissa. Osa vaatii jopa vuosien mittaisia neuvotteluja ministerien, kansanedustajien ja virkamiesten kanssa. Jotkut päätöslauselmat eivät ehkä koskaan ole toteutettavissa, vaikka niitä ajettaisiin kuinka tehokkaasti.

Sihteeristö on jo aiemmin laatinut raportteja kaikkien tähän mennessä tehtyjen päätöslauselmien toteutumisesta tai vajavaisesta toteutumisesta. Ulkosuomalaisparlamentin sivuilla on nyt jo luettavissa raportti sihteeristön ja puhemiehistön toiminnasta ja päätöslauselmien etenemisestä vuosina 2005 – 2007.

Koska ulkosuomalaisparlamentin puhemiehistö jo nyt seuraa päätöslauselmien toteutumista, ei ole tarpeellista perustaa erillistä työryhmää niiden edistämistä seuraamaan. Kyseinen työryhmä olisi myös hankalaa perustaa, ja vaadittaisiin todennäköisesti lisäresursseja sen toiminnan ylläpitämiseen.

USP:n puhemiehistön kevätkokoukseen 2008 laaditaan seuraava päätöslauselmien seurantaraportti.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että ulkosuomalaisparlamentin puhemiehistö ja sihteeristö jatkavat kaikkien päätöslauselmien toteutumisen seurantaa ja puuttuvat niiden päätöslauselmien edistämiseen, joissa ne havaitsevat vajavaisuuksia.

44. Kaikki aloitteet, päätöslauselmat ja kokousten pöytäkirjat USP:n nettisivulle

Ulkosuomalaisparlamentin kotisivuja (www.usp.fi) on kehitetty ja täydennetty useaan otteeseen parlamentin toimintavuosina. Sivut esittelevät ulkosuomalaisparlamentin toimintaa ja taustaa hyvin monipuolisesti. Sivulla on nähtävissä myös kaikki ajankohtaiset parlamentin toimintaan liittyvät tiedotteet ja ajankohtaista tietoa erilaisista ulkosuomalaisia koskevista asioista, kuten lakimuutoksista.

Aloitteen mukainen muutostyö ulkosuomalaisparlamentin nettisivulla on jo aloitettu sihteeristössä keväällä 2007. Sivulla on nähtävänä muun muassa vuoden 2005 istunnon aloitteet, päätöslauselmat sekä istunnon pöytäkirja. Myös vuoden 2007 istunnon aloitteet ovat olleet luettavissa USP:n nettisivulla, samoin kuin istunnon ohjelma.

Tarkoituksena on sisällyttää sivuille myös aiempien vuosien päätöslauselmat ja istuntojen pöytäkirjat lähiaikoina.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että sihteeristö jatkaa ulkosuomalaisparlamentin nettisivun kehittämistä niin, että aiempien istuntojen aloitteet, päätöslauselmat ja pöytäkirjat ovat sivuilta luettavissa sekä täydentää arkistoa uusien istuntojen myötä.

45. Ulkosuomalaisparlamentin web-sivujen (internet-sivujen) kehittäminen

Ulkosuomalaisparlamentin toimintaan osallistui syyskuun alussa 2007 kaikkiaan 460 ulkosuomalaisyhteisöä. Osalla näistä yhteisöistä on jo toimiva tai vähintäänkin perustiedot tarjoava nettisivu.

Mikäli ulkosuomalaisparlamentin nettisivujen alle koottaisiin kaikkien ulkosuomalaisparlamentin toimintaan osallistuvien yhteisöjen kotisivut, tarvitsisi sihteeristön hankkia uusi palvelin tai jopa useampia palvelimia, jotta kyseinen valtava sivusto pystyttäisiin hoitamaan sihteeristössä.

Sihteeristössä tarvittaisiin vähintään muutama uusi työntekijä opettamaan yhteisöjä sivujen perusta-

misessa ja päivityksessä, toimimaan teknisenä tukena vuorokauden ympäri parlamentin maantieteellinen kattavuus huomioiden ja vastaamaan yhteisöjen kyselyihin. Yhteisöille tarvittaisiin myös konkreettista koulutusta sivujen perustamisessa. Vaikka yhteisöt päivittäisivät sivunsa itsenäisesti, tarvitsisivat ne kuitenkin ainakin ajoittaista apua sihteeristöstä.

Mikäli yhteisöjen sivuille haluttaisiin aloitteen mukaisesti yhtenäinen ulkoasu, tarvittaisiin sivujen tekoon ja suunnitteluun erikoistuneen yrityksen apua.

Ulkosuomalaisparlamentin toimintaan osallistuvien yhteisöjen määrä muuttuu jatkuvasti, ja yhteisöjen sivuja jouduttaisiin myös poistamaan USP:n nettisivulta sen mukaisesti sekä lisäämään koko ajan uusia.

Ainakaan tällä hetkellä sihteeristöllä ei siten ole taloudellisia eikä henkilöstöresursseja lähteä kehittämään USP:n nettisivuja aloitteen mukaisesti.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että ulkosuomalaisparlamentin toimintaan osallistuvat yhteisöt hoitavat jatkossakin omat nettisivunsa itsenäisesti. Se esittää myös, että ulkosuomalaisparlamentin sivuja ajanmukaistetaan vastaamaan yhä monipuolisemmin yhteisöjen ja parlamentista kiinnostuneiden tarpeita. Samalla sivuille liitetään linkkisivusto ulkosuomalaisyhteisöjä palvelemaan.

46. Ulkosuomalaislehtien mahdollisuus saada työvoimaa Suomesta

Ulkosuomalaislehtiin on Suomesta välitetty toimitusharjoittelijoita ja aiemmin myös toimistonhoitajajohjoittelijoita eli kaupallisen alan opiskelijoita 1980-luvun puolivälistä lähtien. Melko harvat lehdet ovat kuitenkin käyttäneet tätä mahdollisuutta. Eniten harjoittelijoita on ollut Yhdysvalloissa ja Kanadassa ilmestyvissä lehdissä. Myös joissain Espanjan lehdissä on ainakin tilapäisesti ollut harjoittelija.

Vuonna 2007 harjoittelijoita on ollut *Amerikan Uutisissa* Yhdysvalloissa sekä *Vapaassa Sanassa* ja *Canadian Sanomissa* Kanadassa.

Harjoittelijavaihtoa hoitaa Opetushallituksen alainen, Helsingissä toimiva Kansainvälisen henkilöväihdon keskus CIMO (Centre for International Mobility). Yhdysvalloissa yhteistyökumppanina on ollut The American-Scandinavian Foundation. Harjoittelumäärärahat myöntää opetusministeriö.

Yleensä työnantajalta on myös edellytetty harjoittelijan majoituksen järjestämistä joko ilmaiseksi tai kohtuullisin kustannuksin.

Harjoitteluhjelma on ollut erittäin hyödyllinen ja antoisa sekä harjoittelijoille että ulkosuomalaislehdille. Harjoittelijat ovat saaneet pienissä lehdissä poikkeuksellisen monipuolista työkokemusta sekä kehittäneet

samalla kielitaitoaan. Lehdet puolestaan ovat saaneet edullista työvoimaa, uusia ideoita, kielenhuoltoa sekä tuoreita näkemyksiä Suomesta.

Aikoinaan harjoittelijavaihtoon ja -apuraha myönnettiin jopa puoleksitoista vuodeksi. Vuonna 1991 aika lyhentyi vuoteen ja vuonna 1992 puoleen vuoteen. Tuolloinkin viisumi myönnettiin jopa puoleksitoista vuodeksi, vaikka apuraha maksettiin vain puolen vuoden ajalta. Työnantajan oli tuolloin maksettava harjoittelijan palkka loppuajalta tai koko harjoittelun ajalta.

Vuonna 2007 harjoittelija on voinut saada apurahan enää neljäksi kuukaudeksi. Syynä tähän on harjoittelijavaihtoon myönnetyn apurahamäärän pieneminen ja halu myöntää apurahaa entistä useammalle hakijalle.

Toimitusharjoittelijan saa edelleenkin puoleksi vuodeksi, mikäli työnantaja maksaa harjoittelijan palkan.

Neljän kuukauden harjoittelujakso on kovin lyhyt ulkosuomalaisen lehden toimittajalle, sillä paikalliseen ulkosuomalaisyhteisöön tutustuminen ja muu olosuhteisiin totuttelu vievät oman aikansa.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti vetoaa opetusministeriöön, jotta ulkosuomalaislehtiin lähetettävien harjoittelijoiden apurahoihin osoitettua määrärahaa korotettaisiin ja harjoitteluaika palautettaisiin puoleksi vuodeksi.

47. Ulkosuomalaisia palvelevan lehdistön tukeminen

Suomi-Seura ry:n opetusministeriön määrärahoista jakamat apurahat ulkosuomalaisille tiedotusvälineille ovat varsin merkittävä tukimuoto. Vuonna 2007 Suomi-Seura jakoi ulkosuomalaismedialle apurahoja yhteensä 103 000 euroa. Summasta jaettiin puolet eli 51 500 euroa niin sanottuna perusapurahana ja toinen puoli erityisapurahana.

Perusapurahaa myönnetään painetuille julkaisuille. Erityisapuraha on tarkoitettu painetuille julkaisuille, radioasemille, televisiokanaville sekä internetsivulle.

Perusapurahat jaetaan julkaisun ilmoitetun levikin ja vuosittaisten ilmestymiskertojen perusteella pisteytysmenetelmän avulla. Erityisapurahat jaetaan tiedotusvälineen investointeja, hankintoja ja kampanjoita varten sekä erikoisjulkaisuihin. Niiden saamiseksi on esitettävä kohde, perustelut, hankintasuunnitelma, ja budjetti, josta omarahoitusosuuden on oltava vähintään 50 prosenttia.

Painetut julkaisut voivat anoa sekä perus- että erityisapurahaa. Radio- ja televisioasemille, internetsivustoille sekä erikoishankkeisiin, esimerkiksi historiikeihin myönnetään vain erityisapurahaa. Erityisapurahaa ei saa käyttää henkilökunnan palkkaukseen, painatuskuluihin eikä muuhun niin kutsuttuun norma-

liin toimintaan.

Vuosittain niin perus- kuin erityisapurahan hakijoita on noin 50 – 70. Vuonna 2007 perusapurahahakemuksia tuli 49 kappaletta ja erityisapurahahakemuksia 51 kappaletta.

Niin tiedotus- kuin järjestöapurahojen jako on kanavoitu Suomi-Seura ry:lle tämän ulkosuomalaiskentän asiantuntemuksen vuoksi.

Aloitteessa esitetään, että hakijoiden kannattavuus huomioidaan tukea myönnettäessä. Näin kuitenkin tapahtuu aina apurahoja jaettaessa. Lisäksi esimerkiksi selvästi kannattavien myyntituotteiden julkaisuun ei ole myönnetty apurahaa.

Aloitteessa esitettyä kantaa, ettei uskonnollisille lehdille tulisi myöntää apurahaa ollenkaan, Suomi-Seura ei tue, sillä apurahojen jakamisessa ei voida syrjiä mitään ulkosuomalaislehtiä.

Suomi-Seuran jakamista järjestö- ja tiedotusvälineapurahoista päättää Suomi-Seuran johtokunta. Opetusministeriö saa vuosittain selvityksen jaetuista apurahoista ja voi puuttua päätöksiin, mikäli se ei hyväksy niitä.

Suomi-Seuran jakamat apurahat ulkosuomalaisjärjestöille ja -medialle ovat opetusministeriön ja Suomi-Seuran johtokunnan päätettävissä, eivätkä ne siksi kuulu ulkosuomalaisparlamentin toimialaan.

Niin tiedotusväline- kuin järjestöapurahojen hakijamäärät ovat kasvaneet tuntuvasti viime vuosina, mutta jaettavat määrärahat ovat pysyneet samalla tasolla vuosikautia. Ulkosuomalaisparlamentin puhemiehistö on käynyt opetusministeriössä ja sihteeristö eduskunnassa keskustelemassa ulkosuomalaisille myönnettävien apurahojen määrärahan korottamisesta, mutta toistaiseksi tuloksetta.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että Suomi-Seura ry ryhtyy pikaisiin toimenpiteisiin tiedotusvälineapurahojen jakoperusteiden uudistamiseksi. Työssä on kuultava ulkosuomalaislehtien mielipidettä. Ulkosuomalaisparlamentti vetoaa opetusministeriöön, jotta se nostaisi ulkosuomalaisille tiedotusvälineille jaettavien apurahojen määrärahaa tuntuvasti.

48. Radio Finlandin keski- ja lyhytaaltolähetykset käynnistettävä uudelleen

Yleisradio lopetti ulkomaille suunnatut lyhyt- ja keskiaaltolähetykset uudenvuodenpäivänä 2006. Ulkosuomalaisille aiemmin lähetettyä Radio Finlandin tarjontaa oli jo sitä ennen supistettu tuntuvasti, ja tarjonta käsitti viimeisinä aikoina vain Radio Peilin uutisia ja puheohjelmia.

Ennen muutosta ohjelmistoon sisältyi muun muassa kuunnelmia, musiikkiohjelmia, uutisia, alueelli-

sia ohjelmia, hartausohjelmia ja lastenohjelmia.

Radio Finlandin ohjelmisto oli ulkosuomalaisille tärkeä side entiseen kotimaahan, ja se tarjosi hyvän ja edullisen keinon seurata Suomen tapahtumia ja uutisia sekä ylläpitää suomen kielen taitoa. Lähetysten loppuminen kokonaan oli erittäin kova isku ulkosuomalaisille.

Ulkosuomalaisparlamentti ja Suomi-Seura ry vetosivat Yleisradioon useiden vuosien ajan lähetysten laajuuden turvaamiseksi ja niiden jatkamiseksi, Puhemiehistö tapasi Yleisradion johtoa useaan kertaan kokouksensa yhteydessä. Lisäksi järjestettiin allekirjoituskampanja lähetysten jatkamisen puolesta, ja kuukauden aikana kootut noin 17 000 allekirjoitusta luovutettiin Yleisradion hallintoneuvoston puheenjohtajalle.

Yleisradion mukaan lähetysten lakkauttaminen johtui säästösyistä, koska Yleisradion talous on saatava voitolliseksi. Vuosittaiset kustannukset Radio Finlandin lähetysten lähettämisestä olivat noin kolme miljoonaa euroa.

Vuoden 2007 alusta lähtien Radio Peilin lähetyksiä on ulkomailla voinut kuunnella vain internetistä, matkapuhelimesta sekä satelliitin välityksellä. Kaikilla ulkosuomalaisilla ei kuitenkaan ole internetiä kotonaan, kaikkialla satelliittiantennin asentaminen ei ole sallittua, ja lähetysten kuuntelu matkapuhelimesta on hyvin kallista. Lisäksi turistit, rekka-autoilijat ja tilapäisesti esimerkiksi lyhyellä työkomennuksella olevat jäävät lähetysten ulkopuolelle.

Yleisradion äskettäin käyttöön ottama YLE Areena -palvelu, josta Suomessa asuvat voivat seurata Yleisradion ohjelmia, ei ole ulkomailta käsin käytettävissä, sillä tekijänoikeussopimusten takia tallennemuusiikkia sisältävä radio- ja televisio-ohjelmat ovat kuunneltavissa ja katsottavissa vain Suomessa. Suomen ulkopuolella voi siten seurata vain uutisia ja puheohjelmia, joissa ei ole musiikkia sekä konserttitaltiointeja ja lastenohjelmia. Yleisradio on luvannut laajentaa radiokanavien jakelua Suomen ulkopuolelle syksyllä 2007.

Radio Finlandin lyhyt- ja keskipitkien aaltojen radiolähetykset lähetettiin Porissa sijainneen lähettimen kautta. Valtioneuvosto myönsi 21.6.2007 Digi Oy:n tytäryhtiölle Digi Waves Oy:lle toimiluvan AM-ääniradiotoimintaan. Toimilupa oikeuttaa radiotoiminnan harjoittamiseen analogisessa radioverkossa lyhyt- ja keskiaaltotaajuuksilla, jotka on osoitettu Poriin. Toimilupakausi on 1.7.2007 - 30.6.2010.

Digi Waves etsii parhaillaan toimijoita eli pyrkii löytämään taajuuksille käyttäjän. Yhtiö toteaa kuitenkin kyseessä olevan vanhentuneen tekniikan, josta monet maat ovat luopumassa. Toistaiseksi taajuuksista kiinnostunutta tahoa ei ole löytynyt, ja yhtiö miettii, miten pitkään asemaa voidaan pitää yllä, mikäli asiakasta ei löydy.

Yleisradion hallintoneuvoston puheenjohtajan mukaan Yleisradio ei tule muuttamaan päätöstään lyhyt- ja keskiaaltolähetysten lakkauttamisesta.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että puhemiehistö ja sihteeri tutkivat mahdollisuuksia ryhtyä toimenpiteisiin suppean lyhytaalloilla tapah-

tuvan ulkomaanlähetystoiminnan aloittamiseksi Suomesta laajapohjaisesti radiotoimialan kanssa. Ratkaisu perustuisi lähetyksajan vuokraamiseen eri tahoilta.

X POLIITTISIA JA VIRALLISIA ASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

49. Suomensukuisten kansojen sortaminen Venäjällä

Ulkosuomalaisparlamentti (USP) perustettiin vuonna 1997 ulkosuomalaisyhteisöjen yhteistyöfoorumiksi. Ulkosuomalaisparlamentti on siis ulkosuomalaisten asioita ajava toimielin.

Suomalais-ugrilaiset kansat ovat suomalaisten sukulaisia. Suomalais-ugrilaiset kansat eivät ole koskaan asuneet Suomessa. Suomalais-ugrialaisten kansojen asema ja heidän viisumiasiansa eivät kuulu USP:n toimialueeseen.

USP kuitenkin tunnustaa oikeuden omaan kieleen ja kulttuuriin tärkeäksi ja toivoo, että asiaa tuodaan esille asianmukaisilla foorumeilla. Suomalais-ugrialaisten kansojen liike on oma foorumi, jolla on omat elimet ja toimintamenetelmät.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Ulkosuomalaisparlamentti päätti olla käsittelemättä aloitetta, koska se ei kuulu ulkosuomalaisparlamentin toimialaan.

50. Ulkosuomalaisten äänestämistä helpotettava kirjeäänestyksen avulla

Ulkosuomalaisten äänestämisen helpottaminen on ollut esillä monissa istunnoissa (Päätöslauseumat 31/2000, 68/2002 ja 64/2005). Asia saatiin *Hallituksen ulkosuomalaispoliittiseen ohjelmaan*, jonka Vanhasen I hallitus hyväksyi kesäkuussa 2006.

Yksi ulkosuomalaisparlamentin tärkeimmistä tavoitteista on kirjeäänestyksen toteuttaminen ulkosuomalaisille. USP onkin jo vuosia ponnistellut kirjeäänestyksen saamiseksi ulkosuomalaisille.

Ulkosuomalaisten äänestysprosentti on ollut hyvin alhainen, noin 8-12 %. Vuoden 2007 eduskuntavaaleissa ulkomailla asuvista Suomen kansalaisista äänesti vain 8,6 %. Suuri osa ulkomailla asuvista äänioikeutetuista jättää vaalioikeutensa käyttämättä, koska äänestys kaukana sijaitsevalla ennakoäänestyspaikalla aiheuttaa käytännön vaikeuksia ja kustan-

nuksia.

Maailmalla on lukuisia esimerkkejä siitä, että kirjeäänestäminen on ulkokansalaisten kannalta toimiva vaihtoehto. Jopa 47 maata ympäri maailmaa ja suurin osa Euroopan maista on jo mahdollistanut kirjeäänestyksen ulkokansalaisilleen. Kirjeäänestys on käytössä joko pelkästään tai yhdessä toisten menetelmien kanssa.

Yleisimmin on sallittu yhtä aikaa sekä konsulaatissa henkilökohtaisesti äänestäminen että kirjeäänestäminen. Kirjeäänestys on käytössä mm. Australiassa, Kanadassa, Yhdysvalloissa ja Uudessa-Seelannissa. Euroopan maista kirjeäänestys on käytössä seuraavissa maissa: Belgia, Bosnia Hertsegovina, Espanja, Gibraltar, Irlanti, Iso-Britannia, Italia, Itävalta, Hollanti, Latvia, Liechtenstein, Liettua, Luxemburg, Norja, Portugali, Ruotsi, Saksa, Slovenia, Sveitsi, Tanska ja Viro.

Ulkosuomalaisparlamentin aktiivisuuden myötä oikeusministeriössä valmistellaan parhaillaan selvitystä kirjeäänestyksen toteuttamisesta Ruotsin mallin mukaisesti. Tämä työ valmistuu luultavammin syyskuun 2007 aikana. Ulkosuomalaisparlamentti seuraa oikeusministeriön työtä ja osallistuu aktiivisesti myös muiden tahojen tiedottamiseen edistääkseen kirjeäänestyksen toteutumista.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

USP uskoo, että ulkosuomalaisten äänestysaktiivisuus nousisi huomattavasti, jos kirjeäänestys saataisiin meilläkin vaihtoehtoiseksi ennakoäänestystavaksi ulkomailla ennakoäänestysaikaan oleskeleville tai asuville. USP ehdottaa täten, että vaalilakia muutetaan siten, että ulkomailla asuville tai äänestysaikaan ulkomailla oleskeleville äänioikeutetuille Suomen kansalaisille annetaan mahdollisuus äänestää myös kirjeitse.

51. Ulkosuomalaisille oma vaalipiiri

Ulkosuomalaisten vaalipiiristä on ulkosuomalaisparlamentin perustavan istunnon 1997 päätöslauseuma:

”Keskustelun jälkeen istunto päätti kehottaa Suomen hallitusta suorittamaan selvityksen mahdollisuuksista perustaa ulkosuomalaisten oma vaalipiiri.”

Asia otettiin perustavan istunnon jälkeen esille työministeriön Pakolais- ja siirtolaisuusasiain neuvotelukunnan alaisessa ulkosuomalaisjaostossa ja muillakin tahoilla. Kiinnostusta ajatuksen konkretisointiin ei ollut havaittavissa. Asiasta keskusteltiin myös vuoden 1998 ensimmäisessä varsinaisessa istunnossa. Tällöin annettiin päätöslauselma (24/1998), jossa pyrittiin edistämään vaalien ehdokkaista tiedottamista ulkosuomalaisille. Tässä asiassa yhteistyö ulkoasiainministeriön ja oikeusministeriön kanssa on ollut tiivistä vuosien varrella.

Ulkosuomalaisten äänestysprosentti on ollut hyvin alhainen, noin 8-12 %. Vuoden 2007 eduskuntavaaleissa ulkomailla asuvista Suomen kansalaisista äänesti vain 8,6 %. Äänioikeutettuja ulkosuomalaisia oli 2007 eduskuntavaaleissa 208 887. Tämä on osaltaan johtanut siihen, että ulkosuomalaisten esitys vaalipiiristä ei ole saanut kannatusta päättäjiltä, eikä poliitista tahtoa siihen ole. Ulkosuomalaisten äänestysaktiivisuuden lisääminen on ollut esillä useissa ulkosuomalaisparlamentin istunnoissa, ja sitä käsitellään Ulkosuomalaispoliittisessa ohjelmassa.

Vaalipiirijaon muutoksia ehdotettaessa olisi otettava huomioon seuraavia seikkoja. On huomattava, että ulkomailla asuvat Suomen kansalaiset voivat asettua ehdolle jo nyt. Vuosien varrella ulkosuomalais ehdokkaita on ollut, mutta he eivät ole päässeet eduskuntaan ulkosuomalaisten äänillä.

Mikäli ulkosuomalaisille perustettaisiin oma vaalipiiri, ehdolla voisivat olla luonnollisesti vain Suomen kansalaiset. Vuonna 2004 ulkomailla asuvia Suomen kansalaisia oli noin 254 900. Näistä Ruotsissa asui noin 121 000 henkilöä. On perusteltua todeta, että ulkosuomalaisten vaalipiiri olisi mitä suurimmassa määrin Ruotsissa asuvien suomalaisten vaalipiiri.

Edelleen on huomattava, että pohdittavaksi tulisi mikä tai mitkä vaalipiirit luopuisivat edustajamäärästään, sillä kansanedustajien määrää kokonaisuutena tuskin lisättäisiin. On hyvin epätodennäköistä, että vaalipiirit olisivat valmiita luovuttamaan edustajapaikkojaan ulkosuomalaisten vaalipiirille.

Edelleen on huomattava, että ulkosuomalaisilla on mahdollisuus pyrkiä vaikuttamaan ulkosuomalaisten asioihin Suomen valtion taloudellisesti tukeman ulkosuomalaisparlamentin avulla. USP:n mallin mukaisesti muutkin Pohjoismaat ovat rakentamassa omia vastaavia elimiään. (Ulkoruotsalaisparlamentin perustava istunto pidettiin elokuussa 2007.) Ulkosuomalaisten oma vaalipiiri voisi heikentää USP:n vaikutusmahdollisuuksia. Olennaista onkin edelleen parantaa ulkosuomalaisten äänestysmahdollisuuksia ja edelleen tiedottamista ehdokkaista ulkosuomalaisille.

Oikeusministeriön kanta ulkosuomalaisten vaalipiiriin on kielteinen. Oikeusministeriön lausunto aloitukseen (13.8.2007): ”Oikeusministeriö ei näe perusteltuja syitä muuttaa perustuslain 25 §:n vaalipiirijakoa koskevia säännöksiä.”

Suomen vaalijärjestelmää ollaan uudistamassa nykyisen vaalipiirijaon pohjalta. Vanhasen II hallituksen hallitusohjelmassa (15.4.2007) todetaan muun ohella seuraavaa: ”Hallitus uudistaa eduskuntavaalien vaalijärjestelmää siten, että suhteellinen vaalitapa voi toteutua mahdollisimman hyvin ja yhtäläisesti eri puolilla maata ja että myös eduskunnan alueellinen edustavuus voidaan mahdollisimman hyvin turvata. Vaalijärjestelmää uudistetaan nykyisen vaalipiirijaon pohjalta. Työtä valmistelemaan perustetaan parlamentaarinen työryhmä. Työryhmän tavoitteena on tehdä esitys vaalikauden aikana siten, että uudistus on voimassa viimeistään vuoden 2015 eduskuntavaaleissa.”

Vaalilain vaalipiirien sääntelyä ollaan tarkastelemaan vain kuntajaon muutosten johdosta. (Vaalilain 5 § muutokset vuoden 2008 alusta).

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Vaalipiirin osalta aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin. USP kehottaa Suomen viranomaisia ja puolueita yhä suurempaan aktiivisuuteen ulkosuomalaisille tiedottamisessa ja ehdokasvalinnoissa sekä suuntaamaan puolueiden toimintaa ulkosuomalaisille.

52. Helpotukset Suomeen muuttaville inkerinsuomalaisille

19. lokakuuta 2006 Suomen hallitus teki ehdotuksen inkerinsuomalaisten paluumuuttojonon sulkemisesta. Ottaen huomioon inkerinsuomalaisten paluumuuton tulevan päättymisen sen nykyisessä muodossa ja Suomessa varsinkin metalli-, rakennus-, siivous- ja hoivialoilla kasvavan työvoimapulan aloitteen tekijä ehdottaa

- oleskeluluvan A-statuksen saamisen helpotusta, niille Suomessa työssä oleville (tai sinne työhön lähteville) inkerinsuomalaisille, jotka pystyvät todistamaan suomalaisen syntyperänsä ja osaavat suomea kielitaitotasolla 2. Ihanteellista olisi A-statuksen saaminen jo lähtömaassa.

- 6 000 euron pakollisen pankkitalletuksen poistamista niiltä Suomeen ammattiopiskeluun EU:n ulkopuolelta lähteviltä (ja tulleilta) opiskelijoilta, jotka voivat todeta suomalaisen syntyperänsä ja/tai pystyvät opiskelemaan suomen kielellä. Hätätilanteessa, kun edellä mainittu summa todella tarvittaisiin, mahdollisista kuluista voi vastata opiskelijan Suomeen suositellut ulkosuomalaisyhdistys.

Ulkomaalaisvirasto toteaa, että se on tämän vuoden keväällä helpottanut inkerinsuomalaisten paluumuuttajien uuden oleskeluluvan saamista Suomesta haettuna. Käytännössä uusi oleskelulupa voidaan aloitteen ensimmäisessä kohdassa esitetyllä tavalla jo myöntää Suomesta haettuna suomalaisen syntyperän perusteella (ns. statusmuutosmenettely). Edellytyksenä uuden oleskeluluvan saamiselle suomalaisen

syntyperän perusteella on se, että hakijan suomalainen syntyperä on todettu luotettavasti ja että hän on suorittanut ulkomaalaislain 48 § 3 mom. 2 kohdan tarkoittamalla tavalla suomen tai ruotsin kielen tutkinnon. Aikaisemmin vaadittua kahden vuoden maassa oleskelua ns. B-statuksella ei enää edellytetä.

Jos kysymyksessä on kuitenkin ensimmäistä oleskelulupaa koskeva hakemus ja oleskelulupaa haetaan Suomen edustuston kautta, ensimmäisen oleskeluluvan myöntäminen suomalaisen syntyperän perusteella edellyttää suomalaisen syntyperän lisäksi pääsääntöisesti muidenkin ulkomaalaislain 48§:ssä mainittujen edellytysten täyttymistä (paluumuuttojonoon ilmoittautuminen, paluumuuttovalmennus, kielitutkinnon suorittaminen sekä se, että hakijalla on käytössään asunto Suomessa.)

Ulkomaalaisvirasto toteaa vielä aloitteen ensimmäisen kohdan osalta, että työnteon perusteella Suomeen muuttavat saavat pääsääntöisesti suoraan A-statuksen, jos työsopimus on tehty toistaiseksi voimassa olevaksi. Työvoimatoimistot tekevät työntekijän oleskelulupien osalta em. harkinnan oleskelun luonteesta (B/A-status).

Em. soveltuu osittain myös aloitteen toiseen kohtaan opiskelijoiden osalta. Uusi oleskelulupa suomalaisen syntyperän perusteella voidaan myöntää Suomesta haettuna em. edellytyksin. Tällöin oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä ei myöskään ole ulkomaalaislain 39§:ssä edellytetty turvattu toimeentulo. Jos kuitenkin ensimmäinen oleskelulupa myönnetään (on myönnetty) nimenomaisesti opiskelun perusteella, oleskeluluvan myöntäminen edellyttää sitä, että hakijan toimeentulo on turvattu ulkomaalaislain 39§:n tarkoittamalla tavalla.

Kyseisen lainkohdan ja sen perustelujen sekä lainkohdan soveltamista koskevan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti opiskelijoiden osalta edellytetään lähtökohtaisesti 6 000 € suuruisia, omalla nimelle tehtyä pankkitalletusta käytettäväksi opiskeluajan toimeentuloon. Myös ulkomailla opiskelijan nimellä oleva pankkitalletus otetaan huomioon, jos hänellä on nosto-oikeus tilillä oleviin varoihin Suomessa. Toimeentuloedellytyksen täyttymistä arvioitaessa otetaan huomioon myös opiskelijan saamat stipendit, apurahat, opintososiaaliset etuudet sekä työtulot osa-aikatyöstä ja loma-aikoina. Oikeuskäytännössä on katsottu, että erilaiset yksityishenkilöiden tai yhteisöjen antamat maksusitoumukset eivät ole osoitus ulkomaalaislain 39 §:n tarkoittamasta turvatusta toimeentulosta.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

USP esittää, että inkerinsuomalaisten paluumuuttoa Suomeen ei suljettaisi. USP esittää, että sisäministeriö tutkii mahdollisuutta tulkita tai muuttaa lakia siten, että ammattiopiskeluun Suomeen tulevilta inkeriläisopiskelijoilta ei vaadita 6 000 € pankkitalletusta, silloinkaan kun ensimmäinen

oleskelulupa myönnetään nimenomaisesti opiskelun perusteella.

53. Ulkomaille muuttavien tiedot kirkon ulkosuomalaistyöntekijöille

Aloitteen mukaan tällä hetkellä ulkomaille muuttavat suomalaiset eivät saa tietoa uuden asuinpaikkansa suomalaisesta kirkollisesta toiminnasta muutoin kuin oman aktiivisuutensa ja satunnaisten tapaamisten kautta. Tieto muuttajasta ei kulje uuden asuinpaikan ulkosuomalaistyöstä vastaavalle työntekijälle.

Suomesta ulkomaille muuttaa vuosittain noin 12 000 henkilöä. Näistä voidaan arvioida, että noin 10 000 on kirkon jäseniä (noin 82 %). Kirkon jäsenet säilyvät myös ulkomaille muutettuaan kirkkomme jäseninä, ns. poissaolevina jäseninä.

Kuten aloitteessa mainitaan, tietoa ulkomaille muuttaneesta Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsenestä ei siirry muuton kohdemaassa mahdollisesti työskentelevälle siirtolaispapille. Luonnollisesti olisi hyvä luontevan seurakuntayhteyden syntymisen ja uuteen kotimaahan kotoutumisen kannalta, että myös ulkosuomalaisseurakunta voisi heti uuteen kotimaahan asettautumisvaiheessa ottaa yhteyttä.

Siinä tapauksessa, että tietojen siirtäjä ja vastaanottaja olisi se seurakunta, jonka poissaolevassa väestössä ao. henkilö on, ei synny mitään tietosuojaongelmaa. Sen sijaan, jos yhteystiedot toimitetaan ulkomailla toimiville siirtolaispapeille, tulisi tietosuojaan liittyvät kysymykset selvittää erikseen.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

USP kehottaa Suomen evankelis-luterilaista kirkkoa ja sen ulkosuomalaistyötä, yhteistyössä väestörekisterikeskuksen kanssa, selvittämään mahdollisuuksia tiedottaa siirtolaispapeille seurakuntaan muuttavien uusien jäsenien tiedot parhaaksi katsomallaan tavalla tietosuojakysymykset huomioon ottaen.

54. Suomen passin hakemisen helpottaminen ulkomailla

Uusien biometrinen passien käyttöönoton (21.8.2006) myötä passien hakeminen on ulkomailla mahdollista vain suurlähetystöistä ja lähetettyjen konsulien virastoista (konsulaateista). Passia ei voi enää hakea kunniakonsulaatista. Erityisesti isoissa maissa tämä hankaloittaa ulkosuomalaisten mahdollisuuksia hakea Suomen passia.

Asiasta keskusteltiin jo vuoden 2005 istunnossa (PL 71/2005) Puhemiehistö tapasi toukokuun 2006 kokouksessa sekä ulkoasianministeriön edustajia että sisäasiainministeriön poliisiosaston edustajia selvittääkseen biometrinen passien myöntämiseen liitty-

viä käytäntöjä.

USP pyrki vuoden 2006 aikana edistämään biometristen passien antamiseen tarvittavien laitteistojen saamista myös sellaisiin kunniakonsulaatteihin, joiden alueella asuu paljon ulkosuomalaisia ja jotka ovat myöntäneet runsaasti passeja aikaisemmin. Sihteeristö on ollut asiasta yhteydessä sekä eri maiden suur- lähetyksiin, ulkoasianministeriöön sekä avustanut Kansanedustaja Klaus Hellbergiä tekemään asiasta talousarvioaloitteen eduskunnassa 22.9.2006 (TAA 143/2006).

Asia on ollut esillä puhemieshistorian työssä tämän kevään aikana eri tahojen kanssa. Ulkoasianministeriöstä muistutetaan, että passilaitteistot ovat hyvin kalliita, joten niitä ei ole pystytty hankkimaan muualle kuin edustustoihin. Passin voi kuitenkin hankkia helposti Suomessa käydessä. Asuinmaassa passin voi edelleen noutaa kunniakonsulilta tai passin voi noutaa edustustosta valtakirjalla joku toinen henkilö.

Passien hakemisen hankaloitumisesta kirjelmöitiin 18.5.2007 uudelle sisäasianministeri Anne Holmlundille. Kirjeessä ehdotettiin, että selvitetäisiin mahdollisuuksia esimerkiksi joillakin alueilla kiertävään autoon, josta myönnettäisiin passeja. Sisäasianministeriön vastaus oli tiivistettynä se, että ulkoasianministeriö vastaa passien myöntämisestä ulkomailla. Sisäasianministeriö toivoo kuitenkin edelleen hyvää yhteistyötä USP:n kanssa asiassa ja on valmis avustamaan ulkoasianministeriötä tarvittaessa, jos uudenlaisia tapoja passien hakemiseen ja myöntämiseen lähdetään tutkimaan. Sihteeristö on aktiivisesti yhteydessä ulkoasianministeriöön asian tiimoilta ja selvittää myös mahdollisuutta saada asiasta (eduskunnassa) talousarvio-aloite myös syksyllä 2007.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

USP kehottaa ulkoasianministeriötä ja sisäasianministeriötä yhteistyössä USP:n kanssa selvittämään monipuolisesti erilaisia vaihtoehtoja, miten passin hakemista ulkomailta käsin voitaisiin helpottaa, kuitenkin turvallisuusnäkökohdat huomioonottaen. Joillakin alueilla voisi esimerkiksi selvittää mahdollisuuksia kiertävään autoon, josta myönnettäisiin passeja.

55. Suomen Toronton-konsulaatin avaaminen uudelleen

Toronton-konsulaatin status muuttui kunniakonsulaatiksi 1.3.2006. Tällöin siis lähetetyn virkamiehen johtama konsulaatti lakkautettiin Torontossa Kanadassa. Perusteina muutokselle olivat kustannustehokkuus (säästöä lähes 140 000 euroa vuodessa) ja Suomen kokonaisuus: Katsottiin, että Kanadan suurimpaan kaupunkiin tarvitaan kunniakonsuli "ovia avaamaan".

Perusteluna oli siis se, että suurlähetystön sijaitessa muualla (Ottawasta Torontoon on matkaa noin

450 km) edustuston päällikön mahdollisuudet oppia tuntemaan Toronto ja hankkia arvovaltaisia kontakteja ovat rajalliset. Kokemus Kanadan muista suurkaupungeista (Montreal, Vancouver, Calgary) osoitti, että aktiivinen ja paikallisesti arvostettu kunniakonsuli voi toimia suurlähetystölle arvokkaana apuna Suomen etujen paikallisessa edistämisessä, kontaktien luomisessa yksityisen ja julkisen sektorin johtoon ja etenkin erilaisten korkean tason vierailujen ohjelman laadinnassa ja toteuttamisessa (ml vieraanvaraisuus).

Jos Toronton toimintakonseptia ei olisi muutettu, olisi konsulaatti pitänyt vahvistaa niin, että se olisi todella suoriutunut kaikista konsuliasioista, mm. biometristen passien myöntämisestä. Jos Torontoon olisi jätetty konsulaatti, olisi tämä edellyttänyt vähintään kaksi lähetettyä virkamiestä sekä konsuliasioiden hoitamiseen tarvittavaa tekniikka, joka siltä puuttui. Tämä olisi vaatinut lisää resursseja.

Toronton kunniakonsulaatin statuksen palauttamisesta ei ole ulkoasianministeriössä keskusteltu.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

USP kehottaa ulkoasianministeriötä selvittämään mahdollisuuksia palauttaa Toronton edustuksen status konsulaatiksi, tai mikäli se ei ole mahdollista, selvittämään mahdollisuuksia helpottaa Suomen passin hakemista Kanadassa.

56. Sotalapsille ilmaiseksi tietojen hakeminen Suomen arkistoista

Sodan aikaisen sosiaaliministeriön lastensiirtokomitean arkisto on Suomen Kansallisarkistossa. Kansallisarkisto tekee Kansallisarkistossa säilytettävän sosiaaliministeriön lastensiirtokomitean arkiston asiakirjojen perusteella maksullisia selvityksiä Ruotsissa toisen maailmansodan aikana olleista sotalapsista. Hinnat perustuvat opetusministeriön asetukseen 1089/2004 (muutos 1.10.2006, 784/2006).

Kansallisarkisto tekee kahdentyyppisiä selvityksiä: suppeita tai laajoja. Käytännössä lasku on yleensä joko noin 27 euroa tai noin 53 euroa, korkeintaan noin 100 euroa. Todistuksesta Suomen kansalaisuuden hakemista varten Kansallisarkisto velottaa tavallimmin 14,20 e. Lastensiirtokomitean arkistoa on mahdollista tutkia myös maksutta itse Kansallisarkiston tutkijajalissa.

Maistraatista saatavan todistuksen hinta on 3,70 -14 euroa,. Todistuksesta selviävät henkilön biologiset vanhemmat, mikäli he ovat väestörekisterissä.

Suomessa on joitakin maistraatteja, jotka tekevät ns. sukuselvityksiä. Sisäasianministeriö on vahvistanut hinnaksi 28 e/h + arvonlisävero. Useimmiten lasku on noin 100 euroa, mutta se voi olla jopa satoja euroja, riippuen selvityksen laajuudesta. Periaatteessa maistraatit tekevät sukuselvityksiä ns. perunkirjoituksia varten, mutta myös esimerkiksi sotalapsista.

Virkavelvollisuutta sellaiseen tutkimiseen ei ole, vaan nämä tapahtuvat vapaaehtois pohjalta. Jotkut maistraatit sopivat etukäteen, kuinka laajasti tutkimus tehdään ja täten kattohinnan, kuinka paljon selvitys voi maksaa.

Maistraattien sukuselvitys kattaa kaikki arkistot, niin kirkon, siviilirekisterin, maakunta-arkistot, kaikki rekisterit ”kohdusta hautaan”. Maistraattien hinnat määräytyvät: Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 § ja Sisäasiainministeriön asetus rekisterihallinnon suoritteiden maksuista (1135/2006).

Jos henkilö on lähetetty ns. luovutetulta alueelta voi henkilön tietoja tällöin löytyä Mikkelin maakunta-arkistosta. Arkiston tutkijasali on avoinna kaikille ja tutkiminen on ilmaista.

Mikäli henkilö ei itse pääse tulemaan Mikkeliin, voi maakunta-arkistolta tilata selvityksiä tai jäljennöksiä asiakirjoista. Aineistoja voi myös tietyn rajoituksen kaulkolainata muihin arkistoihin. Yksityistä tarkoitusta varten tilatuista selvityksistä ja sukututkimuksista peritään hinnaston mukainen tuntiveloitus 53,01 € (sis. alv. 22 %), Minimiveloitus 26,84 euroa. Lähtökohta on aina se, että asiakas voi etukäteen määrittellä, paljonko tunteja käytetään. Yleensä lasku on noin 27 euroa tai noin 53 euroa.

Kirkkohallituksen vahvistamat hinnat ovat: virkatodistus 3,35 e ja sukuselvitys 21,85 e/h. Sukuselvitys laskutetaan puolen tunnin erissä. Asiakas voi rajata tarkasti mitä haluaa ja voi sopia, että tietyn summan yli ei saa mennä. Kirjallisen pyynnön voi laittaa myös osoitteeseen sukuselvitys@evl.fi. Yleensä lasku on noin 22 euroa tai 44 euroa.

Aloitteessa mainittu 300 euron lasku sukuselvityksestä maistraatissa on poikkeustapaus, eikä sitä suoraan voi yleistää. Yleensä hinnat ovat 25-50 euroa, korkeintaan 100 euroa. Tässä tapauksessa henkilön olisi kannattanut ottaa yhteyttä Sotalapsiyhdistysten Keskusliittoon, Suomi-Seuran neuvontapalveluun tai ilmoittaa hintakatto tai pyytää hinta-arvio ko. maistraatista, missä selvitys tehtiin. Pääsääntöisesti hinnat ovat kohtuullisia, erityisesti jos henkilö haluaa vain tiedot kantakortistaan ja esteettömyystodistuksen.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Kehotetaan mm. opetusministeriötä, sisäasiainministeriötä ja Kirkkohallitusta selvittämään mahdollisuuksia muuttaa hinta-asetuksia siten, että joko alennetaan tai kokonaan poistetaan Ruotsiin ja Tanskaan jääneiden sotalapsien sukuselvitysten maksut. Edelleen kehotetaan em. viranomaisia selvittämään mahdollisuuksia tarjota viranomaisten taholta keskitetysti maksutonta sukuselvitysneuvontaa niille Ruotsiin ja Tanskaan jääneille sotalapsille, jotka haluavat selvittää juuriaan Suomesta. Toistaiseksi kehotetaan Ruotsin, Norjan ja Tanskan sotalapsia olemaan yhteydessä Suomen Sotalapsiyhdistysten Keskusliittoon, kun henkilöt haluavat selvittää omia tietojaan Suomesta.

57. Yhdistyslain muuttaminen

Suomen yhdistyslain yhdistyksen hallintoa koskevan 6 luvun 35 pykälässä (Hallitus) sanotaan seuraavasti: ”Hallituksen puheenjohtajalla on oltava kotipaikka Suomessa, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä lupaa poiketa tästä. Jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen, saa hallituksen jäsenenä olla vain henkilö, jolla on asuinpaikka Suomessa”. (1.11.2002/894).

Yhdistyslain vaatimus kotipaikasta tarkoittaa epäyhdenvertaista kohtelua saman maan kansalaisille EU:n sisällä, joka on vastoin EU:n kansalaisen aseman taustalla olevia periaatteita eli saman oikeudellisen kohtelun takaamista unionin kansalaisen käyttäessä liikkumisvapauttaan. Tällaiselle rajoitukselle ei ole löydettävissä objektiivisia perusteluja, sillä nykyinen vaalilaki takaa sekä ääni- että vaalioikeuden kaikille kansalaisille, myös ulkomailla asuville.

Aurinkorannikon Kokoomus on testannut ko. kohtaa yhdistyslaista. Aurinkorannikon yhdistyksen edustaja teki yhdistysrekisteriin normaalin muutosilmoituksen silloin, kun hän Espanjassa asuvana valittiin ko. järjestön puheenjohtajaksi. Yhdistysrekisteri ei hyväksynyt muutosilmoitusta vedoten yhdistyslain ao. pykälään. Tämän jälkeen he tekivät valituksen Korkeimmalle hallinto-oikeudelle. KHO käsitteli asian ja palautti sen takaisin yhdistysrekisterille todeten, että asia tulee ratkaista yhdistysrekisterin valituslautakunnassa. Asia on nyt ollut yhdistysrekisterissä palautettuna runsaan vuoden ajan.

Patentti- ja rekisterihallitus on lausunut asiasta 20.8.07 seuraavaa: ”Professori Heikki Halila ja hallintoneuvos Lauri Tarasti ovat todenneet, että yhdistyslain 35§:n 3 momentti ei ole mainitun yhdistyksen esittämällä tavalla perustuslain eikä EU jäsenyydestä aiheutuvien sitoumusten vastainen. Kun yhdistyslakia nyt mitä ilmeisimmin ollaan avaamassa, kannattanee kiinnittää oikeusministeriön huomiota yhdistyslain 35§ sisältöön.”

Oikeusministeriössä siis arvioidaan parhaillaan yhdistyslain tarkastamistarvetta. Sihteeristö on saattanut tämän asian oikeusministeriön tietoon ja pyytänyt, että asia huomioidaan yhdistyslain muutostarpeita arvioitaessa. Virallisesti oikeusministeriö lausuu asiasta USP:n päätöslauselmaan.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

Esitetään, että yhdistyslaki muutetaan muotoon, joka mahdollistaa ulkomailla asuvan Suomen kansalaisen toimimisen hallituksen jäsenenä myös valtiollisiin asioihin vaikuttavassa yhdistyksessä, jotta taataan sama oikeudellinen kohtelu ja liikkumisvapaus kaikille Suomen kansalaisille asuinpaikasta riippumatta.

58. Perintöveron verovähennyksen alaraja 75 000 euroon

59. Lapsen perimään asuntoon kohdistuvaan perintöveroon lykkäystä lesken elinajaksi

Verotettavan perintöosuuden alaraja nousee vuoden 2008 alusta 3 400 eurosta 20 000 euroon. Perintöveron uudistuksilla pyritään kohentamaan etenkin lesken ja alaikäisten lasten asemaa. Puolisovähennystä korotetaan vuoden 2008 alusta 6 800 eurosta 60 000 euroon ja alaikäisyysvähennystä 3 400 eurosta 40 000 euroon.

Hallitus esittää, että lesken ei tarvitsisi maksaa ollenkaan perintöveroa alle 80 000 euron perinnöstä. Nykyisin raja on noin 10 000 euroa. Kolmas veroluokka poistuu kokonaan. Uudistuksen jälkeen 75 prosenttia perinnoista on verottomia.

Aloitteen tekijät ehdottavat, että perintöveroa korjattaisiin siten, että lapsen perimään asuntoon kohdistuvalle perintöverolle myönnettäisiin lykkäystä pelkästä anomuksesta, siis ilman mitään perustelua, lesken lakisääteisen asumisoikeuden ajaksi, eli käytännössä lesken elinajaksi.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

USP toteaa, että aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

60. Oikeudellista apua tarjoavien valvonta muidenkin kuin lakimiesten osalta

Aloitteessa ehdotetaan, että oikeudellisia palveluntarjoajia olisi valvottava selvästi nykyistä tiukemmin. Siksi oikeudellista apua saisivat tarjota vain tähän toimintaansa luvan saaneet lakimiehet. Lupaani liittyisi toiminnan valvonta.

Nykyisin tällainen valvonta puuttuu kokonaan muiden kuin asianajajien osalta.

Tämän ongelman poistaminen tai korjaaminen vaikuttaa Suomen rajojen ulkopuolella asuviin Suomen kansalaisiin, joilla on yhteyksiä Suomeen tai heillä on Suomessa hoidettavia asioita.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA:

USP suosittaa, että Suomen Lakimiesliitto kiinnittää huomiota tähän asiaan ja esimerkiksi yhteistyössä Suomi-Seuran ja USP:n kanssa tiedottaa ulkosuomalaisille mahdollisista epäkohdista.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN SÄÄNNÖT

1 artikla

Ulkosuomalaisparlamentti koostuu maailmalla toimivien suomalais-yhteisöjen edustajista.

2 artikla

Edustajat valitaan siten, että jokainen yhteisö on oikeutettu lähettämään yhden edustajan parlamenttiin, yhteisö, jonka jäsenmäärä ylittää 500, kaksi edustajaa ja yhteisö, jonka jäsenmäärä on yli 1000 kolme edustajaa. Yhteisön tulee ilmoittaa halukkuutensa osallistua Suomi-Seura r.y.:lle.

Parlamentti päättää lopullisesti edustus-oikeuksista.

3 artikla

Ulkosuomalaisparlamentti kokoontuu kahden - kolmen vuoden välein. Parlamentti voi myös kokoontua ulkosuomalaisyhteisöjen aloitteesta puhemiestistön niin päättäessä. Joka viides vuosi, Suomen Tasavallan juhluvuosina järjestetään laajempi juhlaistunto.

4 artikla

Ulkosuomalaisparlamentin puhemies toimii Suomi-Seura r.y.:n puheenjohtajana. Parlamentti valitsee istuntokaudeksi varapuhemiehiä, joiden tulee edustaa eri maantieteellisiä alueita. Puhemies ja varapuhemiehet muodostavat puhemiestistön, joka kokoontuu myös istuntojen välissä.

Varapuhemiehiä valittaessa todetaan samalla kuka henkilö osallistuu puhemiestistön kokoukseen varapuhemiehen ollessa esytynyt.

5 artikla

Jokaisella maailmalla olevalla suomalaisyhteisöllä sekä Suomi-Seura r.y.:llä on oikeus tehdä aloitteita ulkosuomalaisparlamentin käsiteltäväksi. Aloitteet ja sihteeristön niitä tarvittaessa hankkimat asiantuntijalausunnat tulee toimittaa parlamentin edustajille hyvissä ajoin ennen istuntoa.

6 artikla

Ulkosuomalaisparlamentin ollessa koolla edustajat kokoontuvat täysistuntoihin ja osallistuvat valiokuntatyöhön. Päätösesitykset tulee tehdä täysistunnossa ja päätökset tehdä vasta valiokuntakäsittelyn jälkeen.

7 artikla

Pysyviä valiokuntia ovat kansalaisuusvaliokunta, kulttuurivaliokunta, nuorisovaliokunta, opinto ja koulutusvaliokunta, sosiaalivaliokunta, seniorivaliokunta, sääntövaliokunta, talousvaliokunta ja tiedotusvaliokunta. Muita valiokuntia perustetaan tarvittaessa.

Eri maantieteellisten alueiden edustus valiokunnissa tulee taata.

8 artikla

Puhemiestistö kokoontuu tarvittaessa yhdessä valiokuntien puheenjohtajien kanssa laajennettuun puhemiestistön istuntoon.

9 artikla

Parlamentin käyttämät kielet ovat suomi, ruotsi, englanti ja venäjä.

10 artikla

Istunnoissa pidetään pöytäkirjaa.

11 artikla

Suomi-Seura r.y. sitoutuu toimimaan ulkosuomalaisparlamentin päätösten mukaisesti ja edesauttamaan niiden toteuttamista kääntymällä Suomen ja mahdollisuuksien mukaan muiden maiden viranomaisten ja muiden tahojen puoleen sekä tiedottamalla niistä aktiivisesti.

12 artikla

Näiden sääntöjen muuttamiseen vaaditaan kahden kolmasosan enemmistö ulkosuomalaisparlamentin istunnossa. Muutoksista parlamentin työjärjestykseen päättää parlamentin yleisistunto yksinkertaisella äänen enemmistöllä.

13 artikla

Ulkosuomalaisparlamentin säännöt vahvistetaan kunkin yhteisön taholta ja päätöksestä ilmoitetaan Suomi-Seura r.y.:seen.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN TYÖJÄRJESTYS

1 §

Ulkosuomalaisparlamentti kokoontuu istuntoon kahden-kolmen vuoden välein.

2 §

Suomi-Seura lähettää kaikille ilmoittautuneille suomalaisyhteisöille kutsun viimeistään puoli vuotta ennen istuntoa.

3 §

Suomalaisyhteisöjen tulee ilmoittaa Suomi-Seura ry:lle osallistumisestaan viimeistään kolme kuukautta ennen istuntoa. Silloin tulee myös jättää ne aloitteet, mitkä yhteisö haluaa käsiteltäviksi. Edustajien, varamiesten ja mahdollisten muiden parlamentin työtä seuraamaan tulevien nimet tulee olla Suomi-Seura r.y.:n tiedossa viimeistään kuusi viikkoa ennen istuntoa.

4 §

Suomi-Seura ry lähettää viimeistään kuukausi ennen istuntoa kaikille ilmoittautuneille edustajille istunnon esityslistan kaikkine aloitteineen ja niistä pyydettyine viranomaisten tai muitten tahojen asiantuntijalausuntoineen. Samalla toimitetaan kertomus edellisen istunnon päätösten läpiviemiseksi suoritetuista toimenpiteistä.

5 §

Istunnon alkaessa hyväksytään ilmoittautuneet yhteisöt, edustajaluettelo ja asialista, johon merkitään kaikki istunnossa käsiteltävät asiat. Todetaan myös muut istuntoa seuraavat läsnäolijat.

6 §

Parlamentin istuntoja johtaa puhemies.

7 §

Jokaisen istunnon alussa parlamentti päättää valiokuntien koosta, valitsee pysyvien valiokuntien jäsenet, päättää mahdollisten muiden valiokuntien asettamisesta ja valitsee niiden jäsenet.

Puhemies nimeää valiokunnille kokoonkutsujat.

Valiokunnat valitsevat itse tarvittavat toimihenkilöt.

Valiokuntien istunnot ovat suljettuja.

8 §

Järjestäytymisen jälkeen parlamentin työ alkaa yleiskeskustelulla sihteeristön raportista. Keskustelu toimii samalla aloitteiden lähetekeskusteluna. Sen päätteeksi päätetään aloitteiden lähettämisestä valiokuntiin.

Yleiskeskustelussa jokaisella edustajalla on oikeus lausua mielipiteensä kaikista ulkosuomalaisiin tai ulkosuomalaisuuteen liittyvistä asioista, riippumatta siitä onko asiasta tehty aloite vai ei. Puheenvuorot pyydetään kirjallisesti ja jaetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Puhemies voi parlamentin suostumuksella rajoittaa puheenvuorojen pituutta, poiketa järjestyksestä ja todeta keskustelun päättyneeksi. Lyhyitä vastauspuheenvuoroja sallitaan sen puheenvuoron yhteydessä, jota vastauspuheenvuoro koskee.

Yleiskeskustelun yhteydessä voidaan myös päättää kiireellisen asian ottamisesta asialistalle ja sen lähettämisestä asianomaiseen valiokuntaan.

Valiokunnat voivat halutessaan kuulla asiantuntijoita.

9 §

Pysyvät ja tilapäiset valiokunnat laativat jokaisesta lähetetystä aloitteesta mietinnön, jonka tulee sisältää päätösehdotuksen. Se voi olla joko kannanotto asiaan tai päätös olla ottamatta kantaa aloitteessa mainittuun asiaan.

10 §

Päätösisistunnossa valiokuntien edustajat esittävät valiokuntien ehdotukset parlamentin päätöksiksi. Esitykset on jaettava edustajille kirjallisesti ennen lopullista päätöstä. Istunnossa esitetyt mahdolliset muuta kuin hylkäämistä koskevat vastaehdotukset on niin ikään esitettävä kirjallisesti ennen päätöstä.

11 §

Parlamentti tekee päätöksensä, joko yksimielisesti tai äänestämällä. Äänestykset suoritetaan käden nostolla.

Henkilövaalien osalta on vaadittaessa suoritettava suljettu lippuäänestys.

Äänestyksessä on oltava läsnä vähintään puolet edustajista. Äänenlaskijoina toimivat parlamentin varapuhemiehet.

12 §

Parlamentin istunnosta Suomi-Seura ry laatii pöytäkirjan, jonka tarkastajina toimivat puhemiehet. Pöytäkirja lähetetään jokaiselle edustajalle ja hänet lähettäneelle yhteisölle viimeistään kaksi kuukautta istunnon jälkeen.

13 §

Muilta osin noudatetaan Suomen yhdistyslain säännöksiä.

Jag vill beställa Utlandsfinländarparlamentets resolutioner 2007 på svenska:

Namn: _____

Adress: _____

_____

Sänd till:

Finland-Samfundet rf, Mariegatan 8, 00170 Helsingfors, Finland,
tel.+358-(0)9-684 1210, fax +358-(0)9-684 121 40

e-mail: info@suomi-seura.fi, info@usp.fi

Resolutionerna finns på svenska även på UFP:s hemsida:

www.usp.fi

I order the Resolutions of the Finnish Expatriate Parliament 2007 in English:

Name: _____

Address: _____

_____

_____

Send to:

Suomi-Seura/the Finland Society, Mariankatu 8, 00170 Helsinki, Finland
tel.+358-(0)9-684 1210, fax +358-(0)9-684 121 40

e-mail: info@suomi-seura.fi, info@usp.fi

Resolutions can be read in English also on the Finnish Expatriate Parliament's homepage: www.usp.fi

Ulkosuomalaisparlamentin sihteeristö

Suomi-Seura ry
Mariankatu 8
00170 Helsinki
Puh: +358-(0)9-684 1210
Faksi: +358-(0)9-684 121 40
Sähköposti: info@usp.fi, info@suomi-seura.fi
Internet: www.usp.fi, www.suomi-seura.fi

Utlandsfinländarparlamentets sekretariat

Finland-Samfundet
Mariégatan 8
00170 Helsingfors
Finland
Tel: +358-(0)9-684 1210
Fax: +358-(0)9-684 121 40
E-post: info@usp.fi, info@suomi-seura.fi
Internet: www.usp.fi, www.suomi-seura.fi

The Secretariat of the Finnish Expatriate Parliament

Finland Society
Mariankatu 8
00170 Helsinki
Finland
Tel: +358-(0)9-684 1210
Fax: +358-(0)9-684 121 40
E-mail: info@usp.fi, info@suomi-seura.fi
Internet: www.usp.fi, www.suomi-seura.fi

